

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Zneškodnění aktivního střelce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní program:

OCHRANA OBYVATELSTVA

Autor: Michaela Němcová

Vedoucí práce: npor. Mgr. Lukáš Dubec

České Budějovice 2021

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci s názvem *Zneškodnění aktivního střelce* jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejich internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé bakalářské práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 3.5.2021

.....

Michaela Němcová

Poděkování

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu bakalářské práce npor. Mgr. Lukášovi Dubcovi za jeho cenné rady, za odborné vedení, trpělivost a vstřícnost při konzultacích. Mé poděkování patří také všem zúčastněným respondentům, kteří věnovali svůj čas při vyplňování dotazníku, a také ředitelům škol za ochotu spolupracovat během mého výzkumu zabezpečení škol na území okresu Rokycany.

Zneškodnění aktivního střelce

Abstrakt

Tato bakalářská práce je vypracována na téma zneškodnění aktivního střelce.

Cílem práce je zhodnotit připravenost Policie ČR na útok aktivního střelce a také fungování součinnosti složek integrovaného záchranného systému při zásahu. Posoudit, zdali jsou preventivní opatření u měkkých cílů dostatečná. Zjistit, zda má odborná i laická veřejnost povědomí o postupu obrany a záchrany při napadení aktivním střelcem.

V teoretické části jsou vymezeny základní pojmy důležité pro oblast aktivního střelce a následuje psychologické rozebrání samotného aktivního střelce. V samostatné kapitole je rozebrán poslední největší útok aktivního střelce v České republice, jenž se odehrál ve Fakultní nemocnici Ostrava. Pozdržuji se polemikou legálně držené zbraně a jejím vlivem při obraně. V dalších kapitolách se zaměřuji na připravenost Policie ČR, a to především na prvosledové hlídky, a nakonec na samotný zásah složek IZS na místě události útoku aktivního střelce.

K dosažení výše uvedených cílů byly sestaveny dvě výzkumné otázky, které byly zodpovězeny pomocí dotazníkového šetření. První dotazník zjišťuje připravenost prvosledových hlídek na území KŘP Plzeňského kraje. Druhý dotazník zkoumá zabezpečení škol a připravenost pedagogů v případě útoku aktivním střelcem na území okresu Rokycany. Třetí dotazník sestavený k poslednímu cíli je určen náhodným občanům a zjišťuje znalost tohoto tématu mezi obyvateli.

První dotazníkové šetření odhaluje nedostatky v systematizaci prvosledových hlídek a nabízí možná řešení. U škol je zjištěn stále se zlepšující zabezpečovací systém v oblasti ochrany před nežádoucími vstupy cizích osob. U občanů je shledána převládající znalost v tomto tématu.

Přínosem bakalářské práce je vyhodnocení zabezpečení škol na území okresu Rokycany, zjištění, zda občané mají povědomost o napadení aktivním střelcem. Prvořadým přínosem je zjištění problematiky u prvosledových hlídek a nalezení jejich nedostatků.

Klíčová slova:

Aktivní střelec; prvosledové hlídky; legálně držené zbraně; útok na FN Ostrava; zabezpečení škol; připravenost PČR

Disabling The Active Shooter

Abstract

This bachelor thesis is developed on the topic of disposal of an active shooter.

The aim of the work is to evaluate the readiness of the Police of the Czech Republic for an attack of an active shooter and also the functioning of the cooperation of the components of the integrated rescue system during the intervention. To assess whether preventive measures for soft targets are sufficient. Finding out whether the professional and lay public is aware of the procedure of defense and rescue when attacked by an active shooter.

The theoretical part defines the basic concepts important for the domain of the active shooter and then the psychological analysis of the active shooter himself. A separate chapter discusses the last largest attack of an active shooter in the Czech Republic, which took place at the University Hospital Ostrava. I dwell on the polemic of a legally held weapon and its influence in defense. In the next chapters, I focus on the readiness of the Police of the Czech Republic, especially on the first-line patrols, and finally on the actual intervention of the IRS units at the scene of the active shooter's attack.

To achieve the above – mentioned goals, two research questions were compiled, which were answered by means of a questionnaire survey. The first questionnaire examines the readiness of first-line patrols in the Regional Police Directorate of the Pilsen Region. The second questionnaire examines the security of schools and the readiness of teachers in the event of an attack by an active shooter in the Rokycany district. The third questionnaire for the last goal is intended for random citizens and finds out the knowledge of this topic among the inhabitants.

The first questionnaire survey reveals shortcomings in the systematization of first-line patrols and offers possible solutions. Schools are finding an ever-improving security system in the area of protection against unwanted entry of strangers. Citizens are found to have a predominant knowledge in this topic.

The benefit of the bachelor's thesis is the evaluation of school security in the Rokycany district, finding out whether citizens are aware of the attack by an active shooter. The primary benefit is to identify the issue of first-line patrols and find their shortcomings.

Keywords:

Active shooter; first-line patrols; legally held weapons; attack on the FN Ostrava; school security; readiness of the Police of the Czech republic

Obsah

Úvod.....	10
1 Vymezení základních pojmů v oblasti aktivního střelce.....	11
2 Aktivní střelec	13
2.1 Charakteristika aktivního střelce.....	13
2.2 Nejčastější motivy a místa aktivních střelců.....	15
2.3 Nejčastější zbraň	16
2.4 Případy útoků v České republice.....	16
2.4.1 Střelba ve Fakultní nemocnici Ostrava.....	17
2.5 Útoky Aktivních střelců v zahraničí	19
3 Držení legální zbraně v souvislosti s jejím zneužitím.....	21
3.1 Zbrojní průkaz.....	22
3.2 Zdravotní způsobilost.....	22
3.3 Zadržení zbraně.....	24
3.4 Více zbraní neznamena vysoký počet násilí a vražd.....	24
4 Přípravenost Policie České republiky.....	26
4.1 Zařazení policistů do výcvikových skupin.....	26
4.2 Četnost prověřkových testů.....	27
5 Prvosledové hlídky	28
5.1 Působnost a úkoly	28
5.2 Organizace činnosti.....	29
5.3 Výcvik a příprava.....	30
5.4 Výstroj a vybavení prvosledových hlídek.....	30
6 Zásah Policie ČR při útoku aktivního střelce	31
6.1 Řízení zásahu	31
6.2 Organizace místa zásahu	32
6.3 Součinnost složek IZS.....	33
7 Cíle práce a hypotézy	34
7.1 Cíle práce	34
7.2 Výzkumné otázky.....	34
8 Metodika výzkumu.....	35
8.1 Technika sběru dat a výzkumné soubory.....	35
9 Výsledky.....	36

9.1	Výzkum připravenosti prvosledových hlídek na aktivního střelce v rámci KŘP plzeňského kraje.....	36
9.2	Výzkum zabezpečení škol, jako zástupců měkkých cílů, proti útoku aktivního střelce	46
9.3	Výzkum občanské povědomosti v oblasti aktivního střelce	54
10	Diskuse.....	61
11	Závěr	65
	Seznam použité literatury	67
	Seznam obrázků.....	71
	Seznam příloh	72
	Seznam zkratk	79

Úvod

Sedíte v čekárně a vyčkáváte na pokyn sestřičky, že můžete jít do ordinace. Najednou se do čekárny vřítí neznámý chlap a začne střílet do lidí. Takový hrůzostrašný zážitek mají svědci této události, která se stala v roce 2019 ve Fakultní nemocnici Ostrava, kde aktivní střelec zastřelil 7 osob.

V USA k takovým útokům dojde několikrát za rok a neustále jejich počty rostou. Česká republika od těchto útoků zproštěná není a v minulosti zde již tyto útoky proběhly. Každý proběhlý útok aktivního střelce nás posunuje dál v zabezpečování měkkých cílů, které jsou aktivním střelcem vyhledávány. Stále jsou však shledávány nedostatky a měkké cíle jsou a budou stále terčem útoků. Jedna z mých stanovených výzkumných otázek je zaměřena na zjištění zabezpečení škol a připravenosti pedagogů na případný útok aktivního střelce formou dotazníkového šetření.

Pokud k takovému útoku dojde, kdo nám pomůže? Pro častější ohrožení života a zdraví obyvatel ozbrojeným pachatelem byly zřízeny prvosledové hlídky PČR. Prvosledová hlídka je lépe vyzbrojena a vybavena. Její příslušníci mají přísnější a častější výcvik a jsou právě vycvičeni na zneškodnění aktivního střelce. Tyto hlídky by měly být připraveny na výjezd k nebezpečným pachatelům. Realita však může být odlišná. Pro zjištění jsem stanovila výzkumnou otázku, která zjišťuje prostřednictvím dotazníkového šetření připravenost prvosledových hlídek na útok aktivního střelce.

Celkem byly stanoveny dvě výzkumné otázky zjišťované prostřednictvím dotazníkového šetření. První, zda je PČR připravena na útok aktivního střelce. Výzkumný soubor tvořilo 93 příslušníků PČR zařazených do prvosledových hlídek v Plzeňském kraji. Druhá zjišťuje preventivní opatření u měkkých cílů, kde jsem se zaměřila na zabezpečení škol na území okresu Rokycany. Cílem práce bylo také zjištění povědomí obyvatelstva o postupu obrany a záchrany při napadení aktivním střelcem.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části jsou vymezeny pojmy v oblasti aktivního střelce, popsána systematizace prvosledových hlídek, vliv na držení legálních zbraní v souvislosti s aktivním střelcem a fungování součinnosti složek integrovaného záchranného systému. V praktické části jsou uvedeny výsledky z dotazníkových šetření.

1 Vymezení základních pojmů v oblasti aktivního střelce

Pro pochopení mé bakalářské práce je důležitá orientace v základních pojmech. Laická veřejnost pravděpodobně nemá dostatečné povědomí, kdo vlastně je aktivní střelec, jenž je na něm tato práce založená. V souvislosti s tímto tématem dále vysvětlím pojmy AMOK a měkké cíle.

Kdo je aktivní střelec?

Aktivní střelec (AS) je definován jako ozbrojený pachatel, a ačkoliv je nazýván střelcem, k útoku používá nejen střelnou zbraň, ale i například nůž. Jeho útok není náhodný a jeho jednání bývá promyšlené. Nemívá však připravený plán ústupu a většinou se nehodlá vzdát. Jeho cílem je usmrtit co nejvíce osob do příjezdu policie a její eliminace aktivního střelce nebo jeho ukončení života sebevraždou. (Bittner et al., 2012)

Na aktivního střelce lze také přihlížet jako na masového vraha. Masoví vrazi útočí jednou na jednom určitém místě, kde jsou většinou dopadeni policií nebo tedy spáchají sebevraždu. (Drbohlav, 2015)

Co znamená AMOK?

Amok je kódové označení situace a ukazuje na zkratkovité jednání pachatele. Pokud operační důstojník vyhlásí toto kódové označení, policisté na příjmu vědí, o jakou situaci se jedná. Na místo jsou vyslány všechny dostupné síly a prostředky.

Amok nastává v případě, kdy pachatel prostřednictvím zbraně ohrožuje nebo zabije neurčité množství osob. Typickým případem je napadení místa, kde se nachází větší počet lidí. Příkladem jsou nemocnice, školy či nákupní centra.

Amok pachatele předchází několik stadií. Prvotním je stadium klíčení, kdy nastává sociální izolace, změna životních návyků, útlum každodenních povinností a pachatel má stav dráždivé slabosti. Další stadium je meditace, kdy se vnímání světa potemní nebo nastane tzv. rudé vidění. Tento stav nastává před samotným výbuchem násilí a útočník cítí pocit strachu nebo vzteku. Až poslední stadium je samotný útok proti lidem, tedy nastává amok jako poslední fáze probíhajícího procesu. (Čírtková, 2009)

Měkký cíl

Měkké cíle označují místa s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům. Opakem jsou tvrdé cíle, kterými jsou dobře chráněné a střežené objekty

jako například vojenské objekty a objekty dalších bezpečnostních složek apod. (Soft Targets Protection Institute, 2006)

Mezi měkké cíle řadíme restaurace, hotely, kina, divadla, koncertní sály, kulturní, sportovní, náboženské a další akce, náboženské památky, nákupní centra, nemocnice, parky a náměstí, demonstrace, školská zařízení, a další místa s vysokou koncentrací osob. (Vnitřní bezpečnost, 2019)

V České republice během několika let přibylo útoků na místa s vysokou koncentrací osob. Bezpečnostní situace dala podnět vzniku označení objektů jako měkkých cílů se záměrem se zaměřit na tato místa a věnovat jim zvýšenou pozornost ke zlepšení bezpečnostního opatření. Měkké cíle se stávají terčem nejen teroristických útoků, ale také právě cílem aktivních útočníků.

2 Aktivní střelec

Aktivní střelec, nazývaný též jako šílený střelec, je ve společnosti málo známé téma. Podle statistik jsou útoky výjimečné, ale kvůli vysokým počtům obětí, nezanedbatelné. Je třeba tomuto tématu věnovat více pozornosti z pohledu jak obyvatelstva, tak především zasahujících složek při útoku. V současné době však stále počet útoků roste a tyto masakry se postupem času nestávají ojedinělými případy.

Aktivní střelci se liší svými motivy útoku, výběrem místa útoku, věkem, ale také i použitou zbraní. Podle případů, které se v minulosti staly, lze snadno zjistit převládající prvky a zaměřit se tak na tyto okolnosti.

2.1 Charakteristika aktivního střelce

Aktivní střelec útočí obvykle sám a vybírá si náhodný výběr obětí. Statistické údaje uvádějí, že jde převážně o muže mezi 15-40 lety. Podle provedené analýzy NYPD v USA provedly útok ženy pouze ve 4 %. Aktivní střelci, kteří útočili na školy, se nejčastěji pohybovali ve věku 15-19 let. V ostatních případech byl věk útočníků 35-44 let. (Kelly, 2016)

Příbuzným a používaným pojmem aktivního střelce je tzv. osamělý vlk, který je spojován s teroristickým útokem, svým jednáním prosazuje politické zájmy a je motivován ideologicky. Jeho útoky však mohou mít totožný průběh a dopady. (Audit národní bezpečnosti, 2016)

Psychologická analýza těchto pachatelů není jednoduchá a víme o nich jen velmi málo. Jelikož pachatel ukončí svůj život po útoku sám nebo je zastřelen policií, jsou vyšetřovatelé odkázáni analyzovat psychologické aspekty podle stylu života pachatele do útoku a následné výpovědi osob, které útočníka dobře znaly.

Je třeba se u těchto pachatelů vrátit do jejich minulosti a prozkoumat jejich způsob dospívání. Jedním z možných činitelů, které mohou budoucí útok vyvolat, je zanedbaná péče dospělých v jejich dětství. V prvních třech až čtyřech letech života je dítě nejvímavější ke svému okolí. Pokud děti nemají kladné vzory, doma vládne napjatá atmosféra nebo snad se k nim rodiče chovají necitlivě, mají tendenci situaci kopírovat, také často přebírají stavy úzkosti a může jim chybět empatie. (Berry-Dee, 2007)

Pachatelé svoji agresivitu většinou nedávají znát okolí a jsou schopni těsně před útokem komunikovat konformním způsobem. Jsou však nespokojeni se svým životem a cítí se ukřivdění. Nevíní však ze svých potíží konkrétní osoby, ale celé lidstvo nebo organizaci. (Badošek, 2008) Většina pachatelů však před samotným útokem vyhledala v určitém období psychiatrickou péči, kde odborníci poukazovali na možné riziko budoucího násilného chování. AS totiž změní své chování a myšlení, kterého si všimnou i jeho blízcí. Ti často uvádějí, že se jejich blízký před útokem stal uzavřeným, podivným a poznali, že se něco uvnitř jej děje. (Stav ohrožení: Aktivní útočník, 2018)

Čírtková (2009) ve své knize Forenzní psychologie rozděluje aktivní střelce podle několika hledisek:

Šílení střelci z frustrace

Pachatelé se cítí frustrováni a tento čin konají ze zoufalství, které je předcházeno obvyklými životními situacemi jako je zklamání v lásce nebo ztráta zaměstnání. Takoví lidé nedokážou dávat své emoce okolí najevo, připadají si ublížení a vinu přičítají ostatním lidem, špatně navazují kontakty, jsou uzavření a mají slabou sebekontrolu. Vraždění lidí na veřejném místě může předcházet vyvraždění vlastní pachatelovy rodiny. Sebevražda u těchto pachatelů není samozřejmá. (Čírtková, 2009) Příkladem šílených střelců z frustrace může být Pavel Slíva, který v roce 2006 zastřelil 2 osoby a následně i sám sebe, Rajf Kačar, který v roce 2009 v Petřvaldu zastřelil 4 osoby včetně své bývalé přítelkyně a následně taktéž spáchal sebevraždu. (Bittner et al., 2016)

Šílení střelci z fanatismu

Střelci konají z přesvědčení a vyhledávají větší shromaždiště osob, které považují za původce všeho zlého. Charakteristická je jejich intolerance a nesnášenlivost vůči světu. Většinou jsou to pachatelé staršího věku, čin si vždy pečlivě naplánují a po střelbě opouštějí místo činu. Sebevražda u těchto pachatelů je však vzácná. (Čírtková, 2009) Jako příklad bych uvedla Ctirada Vitáska, který zastřelil 8 osob ve roce 2019 ve Fakultní nemocnici Ostrava. (Jiroušková, 2020)

Šílení střelci kultovního rázu

Pachatelé inspirují svůj útok podobnými případy. Jedná se spíše o střelce mladšího věku a útok detailně plánují. Pouze u tohoto typu střelců je časté spolupachatelství a jejich

příslušnost k ohraničené skupině. (Čírtková, 2009) Jako příklad šíleného střelce kultovního rázu uvedu Viktora Kalivodu, který v roce 2005 zastřelil 3 osoby a 2 krávy, sebevraždu spáchal o pět let později ve vězení. Byl obdivovatelem Olgy Hepnarové a chtěl navázat na její vraždění. (Bittner et al., 2016)

Šílení střelci s duševní poruchou

Motiv pachatelů je zapříčiněný duševní poruchou. Nejčastěji se jedná o schizofrenii, deprese a paranoi. Útočník je vždy sám, ale sebevražda u něj po útoku není pravděpodobná. Nejdříve může vyvraždit své blízké s myšlenkou, že jde o jejich záchranu. Není to však pravidlem a rovnou může nastat vyvražďování osob na veřejných místech. Pachatelé mohli být dříve v odborné péči pro svůj psychický stav, jsou schopni tajit své potíže před masakrem, které jsou diagnostikovány až po vyvraždění. Četnost těchto druhů útoku je nízká. (Čírtková, 2009) Zde uvedeme Olgu Hepnarovou, která zavraždila nákladním automobilem 8 osob, Barboru Orlovou, která v roce 2014 ve Žďáru nad Sázavou usmrtila nožem jednu osobu a zranila tři osoby včetně policisty, a také známý případ Zdeňka Kováře, jenž v roce 2015 v Uherském Brodě zastřelil 8 osob, ale ten následně spáchal sebevraždu. (Bittner et al., 2016)

2.2 Nejčastější motivy a místa aktivních střelců

Nejčastějšími motivy bývají ztráta zaměstnání, spory v zaměstnání, sousedské spory, problémy se spolužáky a učiteli ve škole, nenávisť k okolí či k celému světu, zklamání v lásce, či silné ponížení vzniklé urážkami od ostatních na jeho osobu. Mají zvýšenou potřebu sebeprosazení a zvýšenou citlivost vůči vlastní osobě. Motiv útoku bývá spojen s místem útoku. (Bittner et al., 2012)

Aktivní střelec si vybírá místa s vysokým počtem osob jako jsou školy, nemocnice, kanceláře, úřady, nákupní centra, činžovní dům, ulice, divadla, restaurace a další místa s vysokou koncentrací osob. (Bittner et al., 2012)

V případě, že si aktivní střelec zvolí terč útoku školu, pravděpodobně se bude jednat o jejich absolventa, studujícího nebo čerstvě vyhozeného. V počtu útoků na školy vedou střední školy s 48 %, dále univerzity s 24 % a nakonec základní školy s 21 %. (Badošek, 2008)

Útoky na školách byly nejdříve problémem zejména USA, ale od roku 2002 po masakru

v Erfurtu, kde přišlo o život 17 lidí včetně jednoho policisty, začalo těchto případů přibývat i v Evropě. Jedná se především o mladistvé muže s militaristickými sklony a s vysokou psychickou zranitelností. FBI vypracovala profil pachatele na základě analýzy předešlých útoků. Charakteru pachatele tedy může předcházet chybějící podpora v rodině, pachatelé mohou mít narcistické založení, kdy úspěchy berou jako samozřejmost a neúspěchy jako nespravedlnost. Vnímají se jako oběti, cítí pocit újmy, mají možnost snadnému přístupu ke zbraním, jsou to nevýrazní samotáři, mohou mít vazbu k satanismu, často mluví o násilí, také sledují filmy, poslouchají písně či hrají počítačové hry s násilnickými sklony, pocítují bezmoc, taktéž násilí vidí jako příležitost získat moc, a nakonec neprojevují žádnou lítost, nemají pocit viny. (Čírtková, 2009)

2.3 Nejčastější zbraň

Použitý druh zbraně pachatelem je různorodý. Na prvním místě jsou však krátké střelné zbraně, dále pušky nebo brokovnice. Ve výjimečných případech byl zvolen i netypický druh zbraně, např. plamenomet a kopí, jenž byly pachatelem použity na katolické základní škole v Kolíně nad Rýnem v roce 1964. Aktivní střelec mívá u sebe i více zbraní najednou, které při útoku málokdy použije. (Badošek, 2008)

Zajímavé je, že ženy většinou zvolí k útoku jinou zbraň než střelnou. Například Olga Hepnarová úmyslně najela nákladním automobilem na tramvajovou zastávku v Praze, kde usmrtila 8 lidí, nebo Barbora Orlová, která usmrtila jednoho studenta nožem na střední škole ve Žďáře nad Sázavou.

2.4 Případy útoků v České republice

V České republice jsou případy útoků aktivního střelce ojedinělé. K vzhledem závažnosti činu a přibývajících případů v zahraničí PČR pravidelně organizuje cvičení AMOK. Přípravuje jak malá cvičení, kde se účastní pouze příslušníci PČR nebo velká cvičení v zastoupení všech základních složek IZS.

K nejznámějším útokům v ČR patří útok na Obchodní akademii ve Žďáru nad Sázavou, uvedený v předchozí kapitole, kde Barbora Orlová v roce 2014 usmrtila jednoho studenta nožem, dvě studentky a jednoho policistu při zákroku zranila. Další proslulý případ se stal v roce 2015 v Uherském Brodě v restauraci Družba, kde psychicky labilní Zdeněk Kovář zastřelil osm lidí a jednu osobu těžce zranil. Útočník po incidentu spáchal sebevraždu. (Bittner et al., 2016)

Útok ve Fakultní nemocnici Ostrava, který se stal v roce 2019, podrobně rozeberu v následující podkapitole. Jedná se o druhý, co se týče počtem obětí, nejhorší případ v dějinách České republiky, hned po útoku v Uherském Brodě.

2.4.1 Střelba ve Fakultní nemocnici Ostrava

Pachatel: Ctirad Vitásek, 42 let

Počet obětí: 8 včetně útočnicka + 2 osoby těžce zraněné

Zbraň: Nelegálně držená krátká střelná zbraň CZ 75

Osud útočnicka: Sebevražda

Časový sled události:

Dne 10.12. 2019 došlo ve Fakultní nemocnici Ostrava dvačtyřicetiletým pachatelem k úmyslnému usmrcení 7 osob a 2 osoby byly těžce zraněny.

Ctirad Vitásek přijel svým vozidlem na parkoviště Fakultní nemocnice Ostrava a v 6:20 hodin vstoupil do areálu nemocnice, kde se různě pohyboval. Nahlížel do různých ambulancí, které však byly zastoupeny jednotlivci. On však vyhledával místnost s vysokým počtem osob. V 7:17 hodin přišel do 3. podlaží budovy klinika A, čili ambulance klinické úrazové chirurgie, a bez jediného slova začal střílet do přítomných osob. Pachatel to provedl v krátkém časovém sledu, kdy osoby zasáhl do hlavy a hrudníku. V průběhu útoku došlo třikrát k zaseknutí pistole. Útočník ke střelbě použil tzv. řez zbraně, která byla střelby schopná dodatečným upravením. V 7:19 hodin byla událost oznámena na linku 158 lékařem klinické úrazové chirurgie FNO. Na místo střelby byly vyslány operačním střediskem policejní hlídky, které se nacházely v blízkosti mimořádné události. První hlídky přijely pět minut po prvotním oznámení, ale pachatel se v prostoru nemocnice již nenacházel. Na místo události se poté dostavili policisté z oddělení hlídkové služby, zásahová jednotka moravskoslezského kraje, speciální pořádková jednotka, kynologové, kriminalisté a kriminalističtí technici, krizový intervenční tým, policejní vyjednávač, psycholog, a další složky IZS jako jsou hasiči, záchranáři a městská policie. Během události byl nasazena letecká služba a pyrotechnici. Zásahová jednotka měla velmi dobrý dojezdový čas na místo události, a to 18 minut od ohlášení střelby. (Jíroušková, 2020)

Tísňová linka byla zahlcena velkým množstvím oznámení o střelbě v nemocnici. Dispečeri se snažili zjistit od oznamovatelů popis pachatele a místo střelby. Lidé však byli ve stresu a situaci přesněji popsat nedokázali. Dispečeri disponovali pouze s malým množstvím informací, z nichž prvotní byla, že lidé nacházející se v FN Ostrava slyší zvuky připomínající výstřely. (Vrlák, 2020)

Díky kamerovému systému nejen v nemocnici, ale i v blízkém okolí, policisté zjistili popis pachatele a pravděpodobný směr útěku po střelbě. PČR vyhlásila po pachateli pátrání a provedla bezpečnostní opatření v nemocnici i mimo objekt. Policisté prověřovali osoby, které odpovídaly popisu pachatele. V 8:55 hodin byla zjištěna totožnost pachatele, kterou potvrdila i jeho matka. Další osoby dále kontaktovaly během pátrání linku 158 a uváděly místo, kde se naposledy nacházel. Policisté se tak zaměřili na Opavsko, na jehož území byl svědky viděn. Na místo určení byly vyslány vrtulníky PČR, ale také i zdravotnické služby. Útočník byl nalezen vedle svého vozidla 6 kilometrů od FN Ostrava v obci Děhylov se střelným poraněním, kterému podlehl. V 11:13 hodin Policie ČR oznámila, že je pachatel mrtvý. (Jiroušková, 2020)

Kriminalisté provedli v místě útoku FN Ostrava a v místě sebevraždy Děhylově ohledání a zajistili stopy. Během prověřování bylo zpracováno devět znaleckých posudků. „*Kriminalisté případ prověřovali pro podezření ze zvlášt' závažného zločinu vraždy dílem dokonáným a dílem nedokonáným ve stadiu pokusu a přečinu nedovoleného ozbrojování.*“ (Jiroušková, 2020)

Motiv pachatele:

Pachatel byl přesvědčený, že má rakovinu, kterou však u něj lékaři nepotvrdili a doporučili mu psychiatrické vyšetření. Nebyl tak spokojený s přístupem lékařů vůči jeho léčbě a začal plánovat po dobu několika týdnů odplatu s cílem usmrtit co nejvíce osob i sebe samého. (Jiroušková, 2020)

V srpnu 2020 byl případ odložen z důvodu úmrtí pachatele. Původ zbraně, na kterou neměl pachatel oprávnění k držení a její předělání do funkčního stavu, se však stále vyšetřuje. Podle vyšetřovatelů si zbraň opatřil počátkem listopadu roku 2019. (Jiroušková, 2020)

Zhodnocení zásahu:

Velitel zásahu brig. gen. Tomáš Kužel zhodnotil zásah PČR velmi pozitivně. Uvedl, že akceschopnost a dojezdový čas Policie ČR na místo události byl velice dobrý. Spolupráce složek IZS na místě zásahu byla na vynikající úrovni. Tato skutečnost je také dána tím, že se příslušníci složek setkávají na společných cvičeních a akcích. Komunikace mezi zasahujícími policisty i s celorepublikovými útvary PČR byla velmi dobrá. Na místě zasahovalo 70 strážníků, 500 policistů a vyšetřování se následně ujalo 15 kriminalistů. Na místě zásahu byl zřízen krizový štáb v zastoupení brig. gen. Tomáše Kužele, ředitele PČR Moravskoslezského kraje, Romana Gřegoře, ředitele ZZS Moravskoslezského kraje a Jiřího Havlanta, ředitele Fakultní nemocnice Ostrava.

Ctirad Vitásek je charakteristickým zástupcem aktivního střelce. Svoji agresivitu nedával znát svému okolí, což potvrdili i jeho sousedé, kteří ho viděli jako pohodáře. Vitásek nebyl spokojený s přístupem lékařů, respektive motiv útoku, jeho zdravotní stav, byl spojen s místem útoku, tedy nemocnicí. Vybral si místo s vysokým počtem osob, a to měkký cíl nemocnici. Nebyl spokojený se svým životem a cítil se ukřivděný. Vzal si do hlavy, že mu lékaři nechtějí říct pravdu. Neviní konkrétní osoby, ale celé lidstvo nebo organizaci. V jeho případě šlo o lékaře, kteří mu podle něho nechtěli pomoci. Jeho věk 42 let zapadá do statistik věkového rozmezí aktivních střelců 35-44 let. Pachatel vybral nejčastěji použitou zbraň k útoku, a to krátkou střelnou zbraň. Ještě před útokem věděl, že spáchá sebevraždu. Patří tak k většině aktivních střelců, kteří se takto rozhodli ukončit svůj život. Jeho útok byl promyšlený, plánoval ho několik týdnů. Neměl však promyšlený plán ústupu a nehodlal se vzdát. Což potvrzuje i jeho útek a snaha ujet policistům. Sebevraždu tak spáchal, jakmile zjistil, že už není úniku. Jako každý aktivní střelec měl daný jasný cíl. Usmrtit co nejvíce osob.

2.5 Útoky Aktivních střelců v zahraničí

Na prvním místě v počtu útoků aktivních střelců jsou Spojené Státy Americké. Mezi lety 1966-2010 bylo spácháno 237 incidentů. FBI zpracovala v roce 2014 dokument Studie incidentů aktivních střelců v USA. Studie spočívala v rozboru počtu útoků v letech 2000-2013. V těchto letech došlo ke 160 incidentům, kde aktivní střelci celkem zabili 486 osob a zranili 557 lidí. 70 % ze 160 incidentů došlo v obchodním nebo školním prostředí. Obchodní prostředí zahrnují obchodní střediska a firmy otevřené nebo zavřené pro veřejnost. Počtem útoků v těchto letech v obchodním prostředí bylo 73 incidentů, ve školách 39 incidentů. 60 % útoků skončilo před příjezdem policie na místo, a to z důvodu

sebevraždy pachatele či jeho útekem nebo například tím, že občané zasáhli a eliminovali pachatele. V 9 incidentech pachatel před útokem na veřejném prostranství zavraždil svoji rodinu. Pouze 6 případů ze 160 byly ženy. 2 případy ze 160 incidentů měly více než jednoho střelce. V ostatních případech byl útočník sám. (Blair et al., 2014)

V roce 2019 v USA v 16 státech bylo zaznamenáno 28 útoků aktivního střelce. Během těchto útoků bylo zabito 97 osob a zraněno 150 osob. Nejvíce útoků se událo v Texasu. Na první místo žebříčku napadených míst patří firmy otevřené pro veřejnost. V roce 2018 bylo pouze o jeden útok méně. Statisticky se však počet útoků zvyšuje. (Active Shooter Incidents in the United States in 2019, 2020)

Dosud nejzávažnější případ útoku aktivního střelce se stal v Norsku 22.7. v roce 2011. Norský 41letý Anders Behring Breivik usmrtil celkově 77 osob. Nejprve odpálil bombu ve vládní čtvrti v Oslu, kde zahynulo 8 osob, poté se Breivik přesunul oblečen za policistu na 40 km vzdálený ostrov, kde se konal letní tábor Svazu dělnické mládeže, kde zastřelil 69 osob, převážně dětí. Breivik útok plánoval 9 let a během toho napsal manifest *2083 Evropská deklarace nezávislosti*, kterou před činem a pod svým jménem rozeslal na tisíc emailových adres příznivcům ultrapravicových aktivistů. Ozbrojit se chtěl v Praze, tady mu to však nevyšlo, a nakonec pořídil zbraně legálně v Norsku, a to pušku Ruger Mini 14 a pistoli Glocka 34. Breivik byl držitelem zbrojního průkazu a pro pořízení pušky uvedl jako důvod lov zvěře, který je v Norsku velkou zálibou. Motivem útoku byla pomsta společnosti, která dopustila imigraci muslimů. (Dokument Den Breivikova útoku, 2017)

3 Držení legální zbraně v souvislosti s jejím zneužitím

Nejčastěji použitá zbraň aktivního útočnicka je podle statistických údajů krátká palná zbraň. Otázkou zůstává, zda by zpřísnění zákona o zbraních snížilo počet trestných činů v souvislosti s použitím střelné zbraně. Toto rozhodnutí by však potlačilo možnost se bránit střelnou zbraní v případě útoku aktivního střelce. Pokud by k tomuto zpřísnění došlo, pachatel by si s velkou pravděpodobností pořídil zbraň nelegálním způsobem. Myslím si, že potíže není u legálně držených zbraní, nýbrž by se tato problematika měla zaměřit na zdravotní způsobilost držitelů zbrojních průkazů. Ovšem faktem je, že ne všichni pachatelé byli jejich držitelé.

V některých zemích je neustále zpřísnováno pořizování zbraně s domněním, že se sníží počty trestných činů v souvislosti s použitím legální zbraně. Vlády těchto zemí vidí držení, vlastnění a nošení střelné zbraně jako něco nepatřičného, nebezpečného či jako politickou hrozbu. (Osvěta o zbraních, 2011)

Česká republika patří k zemím s nadprůměrnou koncentrací střelných zbraní. V roce 2019 připadalo tak 13 střelných zbraní na 100 obyvatel. Počet vražd jimi spáchaných je daleko pod průměrem (0,07 na 100 000 obyvatel). (Zlatkovský, 2019) V ČR od roku 2016 přibývá počet registrovaných střelných zbraní přibližně o 25 000 za rok. V roce 2020 činil počet registrovaných zbraní 925 717, což je o 25 161 více než v roce 2019. Přibývá nejen počet registrovaných zbraní, ale i počet držitelů zbrojních průkazů (ZP). V roce 2019 byl počet držitelů ZP 305 452 a v následujícím roce 2020 se zvýšil počet na 307 372 držitelů ZP. Rok 2020 byl však negativně ovlivněn vládním opatřením reagující na pandemii respirační choroby Covid-19. V určité části roku se z tohoto důvodu zkoušky z odborné způsobilosti žadatelů o ZP nekonaly vůbec. (Gawron, 2021) Zájem převládá především o ZP pro ochranu života, zdraví a majetku. Hovoří se, že tento nárůst je spojen v souvislosti s ochranou měkkých cílů, ale je však velmi malá pravděpodobnost, že se tento civilní držitel zbraně zrovna bude nacházet na místě útoku aktivního střelce, jelikož se stále jedná o zanedbatelný počet držitelů ZP. V USA po roce 2014 v souvislosti s mírnějšími podmínky pro povolení došlo ke zvýšení počtu zásahů ozbrojenými občany proti aktivním střelcům. (Gawron, 2020)

Nárůst počtu registrovaných zbraní na území ČR byl dán zejména přijetím zbraňové směrnice, která byla reakcí EU na islamistický terorismus. Cílem je znemožnit přístup teroristům ke střelným zbraním. (Gawron, 2019) Zbraňová směrnice čím dál více

omezuje nabývání zbraní a střeliva, díky tomu rychle stoupá počet registrovaných zbraní z důvodu obavy, že v budoucnosti už tak „snadné“ nabývání zbraní nebude. (Gawron, 2019)

Podle zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních může nabývat do vlastnictví (s výjimkou dědění), držet a nosit zbraň nebo střelivo pouze držitel zbrojního průkazu a zbrojní licence.

Získání zbrojního průkazu není snadné, jelikož žadatel musí splňovat několik přísných kritérií. V souvislosti s aktivním střelcem a zbraní beru za důležité rozebrat podmínky získání zbrojního průkazu, především pak zdravotní způsobilosti, jež by mohla být hlavním prvkem včasného odebrání zbraně a zbrojního průkazu v případě psychické změny držitele, které by mohly vést k ohrožení života a zdraví nejen jeho samotného, ale také ostatních. Také bych tímto chtěla uvést na pravou míru skutečnost, že problém není v legálně držené zbraní.

3.1 Zbrojní průkaz

„Zbrojní průkaz je veřejná listina, která fyzickou osobu opravňuje k nabývání vlastnictví a držení zbraně nebo střeliva do těchto zbraní v rozsahu oprávnění stanovených pro jednotlivé skupiny zbrojního průkazu a v rozsahu těchto oprávnění k jejich nošení. Doba platnosti zbrojního průkazu je 10 let. Zbrojní průkaz lze vydat podle posudku o zdravotní způsobilosti s dobou platnosti kratší než 10 let.“ (§ 16 odst. 1 zákon č. 119/2002 Sb.)
Žadatel však musí splňovat podmínky bezúhonnosti, spolehlivosti, zdravotní způsobilosti, odborné způsobilosti, způsobilosti k právním úkonům, místo pobytu na území ČR a dosažení předepsaného věku odpovídající skupině zbrojního průkazu. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

Skupiny zbrojního průkazu se dělí do pěti skupin podle užívání zbraně. První skupinou je A pro sběratelské účely, B pro sportovní účely, C pro lovecké účely, D pro výkon zaměstnání nebo povolání a poslední skupinou je E k ochraně života, zdraví nebo majetku. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

3.2 Zdravotní způsobilost

Zdravotní způsobilost žadatele nebo držitele zbrojního průkazu je v rámci bezpečnosti klíčová. Pravidelné zdravotní prohlídky nám mohou včas ukázat změnu zdravotního

stavu držitele ZP, která by mohla následně vést k ohrožení života a zdraví osob, ale i jeho samotného. Vyhláška č. 493/2002 Sb. stanoví požadavky na zdravotní způsobilost a určí nemoci, vady a stavy, kdy nelze vydat kladný lékařský posudek. Jsou zde uvedeny nemoci jak psychické, tak i fyzické a stavy, kdy je snižená úroveň intelektu a mentální retardace. Největší podíl k brzkému zachycení změny chování u držitele ZP mají jeho blízcí přátelé a rodina. Především ti mohou poznat probíhající změnu jeho psychického stavu.

Zdravotní způsobilost posuzuje a tento posudek vydává praktický lékař, u něhož je žadatel v lékařské péči, a v případě zbrojního průkazu skupiny D vydává tento posudek závodní lékař. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

Pokud kterýkoliv lékař v rámci poskytování zdravotních služeb zjistí nebo bude mít podezření, že pacient trpí nemocí, která má vliv na zdravotní způsobilost podle zákona o zbraních, je oprávněn u příslušného útvaru Policie ČR ověřit, zda je pacient držitelem ZP. V případě kladného potvrzení od PČR tento lékař to co nejdříve oznámí posuzujícímu lékaři. Pokud to však již lékař věděl, že je pacient držitelem ZP, oznámí nastalou zdravotní změnu jeho pacienta nejen posuzujícímu lékaři, ale také uvědomí policii. Při podezření, že došlo u držitele ZP ke změně zdravotního stavu, může držitele ZP příslušný útvar policie vyzvat, aby se podrobil lékařské prohlídce u jeho posuzujícího lékaře. Příslušný útvar policie informuje a sdělí důvodná podezření posuzujícímu lékaři. Držitel ZP musí podstoupit lékařské prohlídce, a to nejpozději do 10 pracovních dnů od oznámení této výzvy, a následně předat posudek o zdravotní způsobilosti příslušnému útvaru policie. Jestliže se držitel ZP přes výzvu policie nedostaví na lékařskou prohlídku nebo ji odmítne, posuzující lékař tuto skutečnost oznámí příslušnému útvaru policie. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

Zákon o zbraních neukládá lékaři povinnost zjišťovat u policie při změně zdravotního stavu pacienta, zda je či není držitel ZP. Ukládá ho pouze v případě, že si je lékař této skutečnosti vědom. Bude se zpravidla jednat o praktického a zároveň posuzujícího lékaře, u kterého je držitel registrován. Lékaři musí tuto skutečnost zjišťovat přes policii, jelikož nemají přístup do centrálního registru zbraní. Přístup do CRZ lékařem by umožnila okamžité zjištění, zda je pacient, při podezření na duševní poruchu, držitelem ZP a následné informování policie o možném riziku. Tato pravomoc lékařů se již projednávala po události v Uherském Brodě v roce 2015 a jako reakce na tento útok byla vytvořena „Analýza pěti aspektů vyplývajících z události v Uherském Brodě“ představená 26.2.

v roce 2015 na tiskové konferenci ministrem vnitra, tehdejším Milanem Chovancem. Stav však zůstal stále stejný. Je však otázkou, zda by tento fakt neodradil pacienty vyhledat psychologickou a psychiatrickou pomoc.

CRZ je neveřejný informační systém, do kterého má přístup PČR, která je zároveň i jeho správcem, Český úřad pro zkoušení zbraní a střeliva a držitelé zbrojních a muničních licencí. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

3.3 Zadržetí zbraně

Pokud je dáno podezření, že u držitele ZP došlo ke změně zdravotního stavu, jež by mohla vést k ohrožení jeho života nebo zdraví anebo života a zdraví jiných osob, může příslušník policie zadržet jeho zbraň či zbraně, a to všech kategorií vyjma skupiny D. Příslušník policie může zadržet zbraň i z preventivních důvodů na doporučení lékaře, který má podezření na změnu duševního stavu držitele ZP. Zadržet zbraň je policista oprávněn také v případě, že držitel ZP byl odňat zbrojní průkaz a nesplnil tak jemu danou povinnost odevzdat zbraň, průkaz zbraně apod. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

PČR vyzve držitele ZP, aby z důvodů uvedených výše neprodleně odevzdal věci, které mají být zadrženy, např. zbraň, střelivo, průkaz zbraně, zbrojní průkaz, a pokud tyto věci neodevzdá, je policista oprávněn vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek, kde se tyto věci pravděpodobně nacházejí. (Zákon č. 119/2002 Sb.)

3.4 Více zbraní neznamena vysoký počet násilí a vražd

Z faktického hlediska s přibýváním držitelů zbrojních průkazů naopak klesá počet vražd. Důkazem jsou roky od 1998, kdy držitelů bylo 265 030, avšak s počtem 313 vražd, do roku 2005 s nárůstem na 310 884 držitelů, ale s nižším počtem vražd na 186 za rok.

Česká republika toho není jediným důkazem. V USA ve Washingtonu je držení zbraní pro sebeobranu zcela zakázáno, počet vražd je 56.9 na 100 000 obyvatel. Hned v sousedním městě Arlingtonu není držení zbraní nijak omezeno a počet vražd je 1.6 na 100 000 obyvatel. Ve městě Kennesaw v Georgii je povinnost mít v domě funkční střelnou zbraň. Od vyhlášení této povinnosti se nestala jediná vražda. (Karásek, 2011)

Trestné činy v ČR spáchané střelnou zbraní s uplynulými roky neustále kolísají. Například v roce 2018 bylo spácháno legálně drženou zbraní 108 deliktů. Tady se však musíme pozastavit u problému, že tato statistika je zavádějící, jelikož jsou zde

započítávají i delikty spojené s použitím plynovky nebo jiné zbraně kategorie D. Tedy ze 108 případů je 73 spácháno zbraněmi kategorie D. Pozůstalé číslo 35 zahrnuje trestné činy výtržnictví či nebezpečné vyhrožování apod. Nás však zajímá počet vražd spáchané legálně drženou zbraní. Z 35 to byly 2 vraždy motivované osobními vztahy a jeden případ vraždy byl zařazen mezi ostatní. Nezapomínejme, že do kategorie vraždy, jsou započítávány i příprava a pokus o vraždu. Několika násobně však přetrvává počet vražd spáchaná jinou zbraní, například nožem, dopravním prostředkem, sekyrou apod. (Gawron, 2019)

Problém tedy nespočívá ve zbraních, ale ve špatných lidech. V případě, že se aktivní střelec rozhodne pro střelnou zbraň, nezabrání mu si ji sehnat nelegálním způsobem. Naopak s přibývajícím počtem držitelů ZP vzniká větší bezpečnost. Právě nošená střelná zbraň nám může zachránit život. A to právě v případě útoku aktivního střelce.

4 Přípravenost Policie České republiky

Problematiku připravenosti Policie ČR bychom měli odhalovat již v prvotní fázi výcviku policisty, tedy v základní odborné přípravě a následně pak pravidelnými výcviky. V této kapitole se chci především zabývat připraveností prvosledových hlídek, přehledem zařazení policistů do výcvikových skupin a taktickým cvičením AMOK.

4.1 Zařazení policistů do výcvikových skupin

Zařazení policisty do příslušné skupiny závisí na nebezpečnosti jak služebních zákroků a úkonů, tak též na frekvenci výskytu služebních zákroků proti pachateli. Jednotlivé skupiny mají odlišné nároky na podmínky výcviku a periodicky probíhající prověřkových testů.

Podle závazného pokynu policejního prezidenta č. 4 o provádění služební přípravy příslušníků PČR z roku 2009 jsou policisté rozděleni do 4 výcvikových skupin:

Do **1. skupiny** patří policisté provádějící zákroky proti nebezpečným pachatelům organizované trestné činnosti a pachatelům zvláště závažných úmyslných trestných činů (např. URNA), dále speciální pořádkové jednotky Krajského ředitelství policie hlavního města Prahy, policisté určení k ochraně chráněných osob a policisté určení k zajišťování doprovodu letadel.

Služební příprava: Policisté by měli splnit 360 hodin služební přípravy ročně. Prověřkové testy zahrnují fyzickou přípravu (5 disciplín), střeleckou přípravu, použití donucovacích prostředků a test z právního vědomí.

V **2. skupině** jsou zařazeny policisté, kteří vykonávají běžnou policejní činnost v oblasti veřejného pořádku a bezpečnosti, dopravy a rovněž ochrany státních hranic, též vstupu a pobytu cizinců na území ČR, taktéž v oblasti odhalování, dokumentace a vyšetřování trestných činností, u kterých je předpoklad služebního zákroku proti pachatelům. Dále jsou zde policisté chránící objekty chráněných osob, instruktoři a policisté vykonávající operativně pátrací činnosti. Zařazujeme sem policisty z oddělení hlídkové služby či prvosledové hlídky.

Služební příprava: Policisté by měli splnit 120 hodin služební přípravy ročně. Prověřkové testy zahrnují fyzickou přípravu (4 disciplíny), střeleckou přípravu, použití donucovacích prostředků a test z právního vědomí.

3. skupina policistů sice může být vystavena služebnímu zákroku proti pachatelům, ale obvykle s nimi nejsou v přímém kontaktu, jelikož to není jejich hlavní pracovní náplní. Patří sem například kriminalista služby kriminální policie a vyšetřování.

Služební příprava: Policisté by měli splnit 60 hodin služební přípravy ročně. Prověřkové testy zahrnují fyzickou přípravu (3 disciplíny), střeleckou přípravu a test z právního vědomí.

Do **4. skupiny** jsou zařazeni policisté vykonávající základní policejní činnosti v oblasti odhalování, dokumentace a vyšetřování. Provádění služebních zákroků proti pachateli není jejich součástí. Jsou zde policisté, u kterých je hlavní pracovní náplní administrativní činnost, poskytování technického, materiálního, informačního nebo jiného zabezpečení pro výkon služby. Jsou zde zařazeni vedoucí policisté, jenž neprovádějí přímý výkon služby. Příkladem je policista pracující na integrovaném operačním středisku PČR.

Služební příprava: Policisté by měli splnit 30 hodin služební přípravy ročně. Prověřkové testy zahrnují střeleckou přípravu a test z právního vědomí.

4.2 Četnost prověřkových testů

- Prověřkový test z fyzické přípravy probíhá jednou za dva roky.
- Prověřkový test ze střelecké přípravy probíhá jednou za rok.
- Prověřkový test z použití donucovacích prostředků probíhá jednou za dva roky.
- Test z právního vědomí probíhá jednou za rok. (ZPPP č. 4, 2009)

5 Prvosledové hlídky

Prvosledové hlídky byly zřízeny z důvodu častějšího ohrožení obyvatel ozbrojeným pachatelem. Prvosledové hlídky vznikly v roce 2016 jako odezva na případ v Uherském Brodě, kde útočník v místní restauraci usmrtil osm osob.

Príslušníci Policie ČR zařazení k prvosledovým hlídkám jsou podrobena přísnějšímu a častějšímu výcviku pro zvládání krizových situací, mají lepší výzbroj a jejich vozidlo disponuje taktickým vybavením. Součástí vybavení a výstroje je balistická ochrana. Prvosledové hlídky jsou vysílány především k situacím, kde figuruje ozbrojený pachatel nebo skupina ozbrojených pachatelů ohrožující civilní osoby. Prvosledové hlídky tedy zasahují na místě útoku aktivního střelce. (PPP č. 130, 2020) Samozřejmě díky rychlé akceschopnosti prvosledových hlídek jsou posílány i k jiným mimořádným událostem. Prvosledové hlídky mají za sebou již mnoho úspěšně zvládnutých situací a jejich zřízení přineslo mnoho pozitivních výsledků. Jako příklady zde můžeme uvést záchrany osob z hořících domů, zatčení hledaných osob, zakročení během situací domácího násilí a díky výškolenosti v poskytování první pomoci zachránili nejméně lidský život.

Prvosledové hlídky jsou zřízeny na každém Krajském ředitelství PČR tak, aby pokryly oblast územních odborů. Vychází to tedy na 2-3 hlídky minimálně ve dvojčlenném týmu na územní odbor. Jejich dojezdová vzdálenost od doby oznámení by měla být do deseti minut. Prvosledová hlídka zajišťuje nepřetržitý výkon služby 7/24 minimálně dvou hlídek na každém okrese. (PPP č. 130, 2020)

Počet prvosledových hlídek v rámci územních obvodů krajských ředitelství činil ke dni 4.6. 2019 celkem 189, z nichž 2 jsou zařazeny pod Inspektorát cizinecké policie na mezinárodním letišti neboli ŘSCP. Cílem je zřídit celkem 237 prvosledových hlídek a z toho 5 prvosledových hlídek cizinecké policie (ŘSCP) do roku 2020. (Egersdorf, 2019) Následující *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území ČR* uvedla současný stav prvosledových hlídek k celkovému počtu 207 ke dni 1.7.2020. Cílový stav plánovaného počtu prvosledových hlídek zůstal nezměněn. (Julina, 2020)

5.1 Působnost a úkoly

Prvosledová hlídka má vymezenou působnost v určeném územním obvodu územního odboru krajského, ale také i obvodního nebo městského, ředitelství policie. (PPP č. 130, 2020)

Jelikož prvosledové hlídky musí být připraveni zasáhnout u událostí primárního významu (tzv. FHQ), neprovádějí úkoly, které zabezpečují jiné složky PČR, například řízení silničního provozu, nezajišťují eskortní činnost či střežení osob apod. Prvosledová hlídka provádí výkon hlídkové služby a na místo události je vysílá informační a operační středisko PČR. (PPP č. 130, 2020)

Úkolem prvosledové hlídky v případě události útoku aktivním střelcem je dorazit na místo určené v co nejkratším dojezdovém času, informovat operační středisko o aktuální situaci, a podle toho vyžádat dostatečné množství sil a prostředků. Hlídka se řídí postupem podle Katalogového souboru typové činnosti složek IZS při společném zásahu zařazeným pod číslem 14 s názvem „*Amok – útok aktivního střelce*“, zkráceně STČ 14/IZS. Cílem policistů je eliminovat aktivního útočníka, což znamená zadržení a zajištění nebo jeho zneškodnění způsobené zraněním nebo smrtí. (PPP č. 130, 2020)

5.2 Organizace činnosti

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 130 z roku 2020 stanovilo, že operační středisko PČR může vyslat prvosledovou hlídku na místo mimořádné události. Na místo jsou vysílány hlídky nacházející se blízko mimořádné události anebo pokud to žádá vážnost situace. Nejméně jedna prvosledová hlídka je vždy vyslána operačním střediskem na místo útoku aktivního střelce. Pokud operační středisko požaduje na místo mimořádné události vyslání prvosledové hlídky, která v danou chvíli provádí jinou služební činnost, rozhodne o její závažnosti vždy operační důstojník a posoudí, zda provádějící úkon prvosledová hlídka dokončí či naopak. Prvosledová hlídka například může ukončit ukládání pokuty příkazem na místě, a naopak není možné zanechat činnost při zadržování nebezpečného pachatele. Prvosledová hlídka jistě dokáže sama posoudit závažnost situace a zhodnotit priority. Jakékoliv rozhodnutí však musí oznámit vysílajícímu operačnímu důstojníkovi a řídit se jeho pokyny. (PPP č. 130, 2020)

Pokud jsou na místě události řešící útok aktivního střelce dvě nebo více prvosledových hlídek, velitelem zákroku je velitel prvosledové hlídky, která dorazila na místo jako první. V případě vyslání speciálních jednotek (zásahová jednotka KŘP nebo URNA) přebírá velení zákroku velitel specializovaných sil, které na místo útoku dorazily jako první. (PPP č. 130, 2020)

5.3 Výcvik a příprava

Policisté prvosledových hlídek jsou zařazeni do 2. výcvikové skupiny. Jsou navíc povinni zúčastnit se dvoudenního výcviku zaměřeného na taktickou, střeleckou a zdravotnickou přípravu a také každoročně absolvovat dvoudenní instruktáže pro řešení události s aktivním útočníkem. Obvykle provádějí tyto speciální přípravy v součinnosti se zásahovou jednotkou nebo útvarem rychlého nasazení či se složkami IZS. (PPP č. 130, 2020)

5.4 Výstroj a vybavení prvosledových hlídek

Jelikož jsou prvosledové hlídky vysílány k ozbrojeným pachatelům, disponují větším množstvím vybavení, z nichž je významná balistická ochrana. Policisté jsou vyzbrojeni jak krátkými, tak i dlouhými střelnými zbraněmi. Do krátkých střelných zbraní se používá speciální náboj ACTION s řízenou deformací, u které nedochází k prostřelení pachatele. Cílem takto upravené munice je minimalizovat riziko zranění nezúčastněných osob nacházející se na místě události.

Výstroj a výzbroj

- Služebně – pracovní stejnokroj vzor 92
- Balistická ochrana (vesta, přilba)
- Chrániče na lokty a kolena
- Takticko-střelecké rukavice a taktická obuv (nízká i vysoká)
- Pouta včetně jednorázových (10 ks) + řezač pout (kleště)
- Osobní lékárnička policisty
- Příposlech k radiostanici

Vybavení v rámci jedné hlídky policistů

- Balistický štít
- Taser
- Teleskopický žebřík, zastavovací pás, hasící přístroj
- Mobilní telefon ve vozidle a svítlna s možností připevnění na vozidlo
- Plastová fólie na přístrojovou desku pro rychlé poznámky fixem ve vozidle
- Defibrilátor, házecí pytlík a záchranná vesta pro záchranu tonoucího
- Zařízení proti odcizení dlouhých střelných zbraní (PPP č. 130, 2020)

6 Zásah Policie ČR při útoku aktivního střelce

Policie ČR se při zákroku proti aktivnímu střelci řídí postupem podle Typové činnosti složek IZS při společném zásahu, který je v katalogovém souboru typové činnosti označen pořadovým číslem 14. Typovou činnost vydává Generální ředitelství HZS ČR odbor IZS a výkonu služby. V typové činnosti nalezneme postup složek IZS při záchranných a likvidačních pracích s ohledem na mimořádné události. STČ jsou označeny pod čísly 1-16, kdy poslední soubor typových činností je rozdělen na 16a a 16b.

Zásah proti aktivnímu útočníkovi se především týká hlídek linky 158 a hlídek obvodních nebo místních oddělení, hlídek městské či obecní policie, a nakonec speciálních jednotek. Operační středisko na místo události posílá minimálně jednu prvosledovou hlídku. Jelikož útok aktivního střelce trvá průměrně 13-15 minut, na určené místo se tak první dostaví běžná dvojčlenná hlídka. Speciální jednotky dorazí na místo většinou až po eliminaci aktivního střelce a pouze propátrávají napadený objekt, pokud ovšem nenastala barikádová situace, kdy přebírají místo zásahu. Barikádová situace znamená, že se pachatel někde zabarikádoval, tedy ukryl, například se uzavřel v místnosti. Převzetí této situace se týká zásahových jednotek a Útvaru rychlého nasazení. (Bittner, 2016)

6.1 Řízení zásahu

Policista, který na místo útoku aktivního střelce přijede jako první, je vždy velitelem zásahu. Takový policista musí být viditelně označen vestou s nápisem „velitel zásahu“ nebo červenou páskou na levé paži s nápisem „VZ“. Ostatní policisté musí být viditelně označeni nápisem „POLICIE“. První hlídka vybere vhodné místo pro odstavení vozidla tak, aby nepřekáželo přijíždějícím hlídkám, ale aby současně bylo pro ně vozidlo orientačním bodem, odkud byl zahájen zákrok. Proto hlídka zanechá rozsvícená modrá světla, však pro každou přijíždějící hlídku platí, že v blízkosti objektu musí mít vypnutá zvuková výstražná zařízení. Velitel zásahu koordinuje činnost zasahujících policistů, přijíždějících hlídek a dalších složek IZS a zůstává ve spojení s operačním střediskem. Pro komunikaci operační středisko určí kanál radiostanice. První hlídka může počkat na přijíždějící posily, pokud je jim známo, že dorazí do 2-3 minut na místo útoku, a až poté s nimi zahájí zákrok proti aktivnímu střelci. Současně by se měla stanovit nebezpečná zóna a provést opatření k zabránění útoku aktivního střelce. (STČ 14/IZS, 2013)

Do objektu vstupují vždy minimálně dva policisté, kteří se řídí taktickými zásadami. Policisté vykrývají všechny prostory a podle počtu zasahujících policistů vytvoří taktickou formaci. Pokud jsou slyšet výstřely, postupují podle sluchového vjemu nebo proti směru unikajících osob a případně od nich zjišťují informace o pachateli. Policisté nepomáhají zraněným osobám, ale jejich prioritou je eliminovat střelce, aby předešli dalším ztrátám na životech. Při lokalizaci aktivního střelce postupující policisté podle situace. Pokud se pachatel vzdává, bezpečně ho spoutají, provedou prohlídky a eskortují. Pravděpodobně však bude nutné použít služební zbraň z důvodu, že tyto pachatelé se většinou nehodlají vzdát. Po eliminaci aktivního střelce následuje zahájení třídění raněných a poskytování přednemocniční neodkladné péče zdravotnickou službou a jejich následné transporty do zdravotnických zařízení. Zásah se ukončuje předáním místa zásahu orgánům činným v trestním řízení. (STČ 14/IZS, 2013)

Místo mimořádné události může být řízeno na operační úrovni, kdy spolupracují operační střediska a jejich činnost koordinuje integrované operační středisko KŘP, však jejich řízení převažuje do eliminace aktivního střelce nebo do příjezdu všech složek IZS a následného zřízení krizového štábu. Na taktické úrovni velitel zásahu spolupracuje s vedoucími a veliteli složek IZS, které jsou v případě zřízení krizového štábu jeho součástí. (STČ 14/IZS, 2013)

6.2 Organizace místa zásahu

Místo zásahu koordinuje a organizuje Policie ČR, která určí místo vnější a nebezpečné zóny. Do nebezpečné zóny je vstup bez souhlasu velitele zásahu zakázán, jelikož tato zóna představuje prostor přímého ohrožení života aktivním útočníkem. V této zóně jsou především policisté zajišťující eliminaci aktivního střelce. Jedná se například o budovy, kde se útok odehrává, taktéž jejich blízké okolí, kde by aktivní střelec mohl zasáhnout osoby z okna. Vnější zóna se vymezuje již v bezpečném prostoru od nebezpečné zóny, tudíž právě zde se soustřeďují síly a prostředky složek IZS nezabezpečující eliminaci aktivního střelce, čímž se stává určeným místem pro vedení zásahu, tedy prostorem, kde je zřízen krizový štáb. V této zóně se obvykle zřizuje kontrolní stanoviště vstupu do nebezpečné zóny, bezpečnostní uzávěry do vnější zóny, kterou řídí PČR ve spolupráci s městskou nebo obecní policií. Nachází se zde místo pro poskytování psychosociální pomoci lidem zasaženým mimořádnou událostí, též stanoviště pro ztotožnění a kontrolu

evakuovaných osob, nástupní a týlový prostor a prostor pro poskytnutí přednemocniční neodkladné péče. (STČ 14/IZS, 2013)

6.3 Součinnost složek IZS

Integrovaný záchranný systém je podle zákona o IZS „*koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací.*“ (§ 2 písm. a) zákon č. 239/2000 Sb.) Nasazení složek IZS si vyžádá Policie ČR. V rámci eliminace aktivního střelce jsou zapojeny všechny základní složky IZS, tedy poskytovatelé Zdravotnické záchranné služby, HZS a jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje JPO a samozřejmě PČR. Na místo zásahu může být povolána městská nebo obecní policie, pokud už na místě nezasahuje. Složky IZS mohou poskytnout potřebné síly a prostředky, například výškovou techniku pro odstřelovače, osvětlení místa mimořádné události apod. Policie ČR musí v nebezpečné zóně poskytnout složkám IZS ochranu před aktivním střelcem. (STČ 14/IZS, 2013)

Úkolem ZZS je poskytnout přednemocniční neodkladnou péči, kterou do doby eliminace aktivního střelce PČR poskytují pouze ve vnější zóně. Po eliminaci je možné v součinnosti s dalšími složkami IZS poskytnout potřebnou pomoc zraněným a jejich případný transport do nemocnice. (STČ 14/IZS, 2013)

Jednotky PO především poskytují potřebné síly a prostředky na vyžádání PČR. Dále pomáhají s transportem zraněných na stanoviště přednemocniční neodkladné péče a ve spolupráci se ZZS pomáhají při třídění postižených osob. (STČ 14/IZS, 2013)

Velitelé těchto složek jsou v neustálém kontaktu s velitelem zásahu. Do eliminace aktivního střelce komunikují především přes operační střediska a jejich prostřednictvím žádají další síly a prostředky na místo události. (STČ 14/IZS, 2013)

Městská policie na základě dobrovolnosti může být využita k eliminaci aktivního střelce. Je však spíše využita k poskytování informací o místě zásahu díky místní znalosti, vytváření bezpečnostní uzávěry, vnější zóny, dále může řídit dopravu, uzavírat komunikace apod. (STČ 14/IZS, 2013)

7 Cíle práce a hypotézy

7.1 Cíle práce

Cílem předložené bakalářské práce bylo:

- Zhodnocení připravenosti Policie ČR k eliminaci aktivního střelce a fungování součinnosti složek Integrovaného záchranného systému při zásahu
- Posouzení, zdali jsou preventivní opatření u měkkých cílů dostatečná
- Zjištění, zda má odborná i laická veřejnost povědomí o postupu obrany a záchrany při napadení aktivním střelcem

Část cílů již byla zpracována v teoretické části.

7.2 Výzkumné otázky

Pro naplnění cílů práce byly stanoveny tyto výzkumné otázky:

- 1) Je Policie ČR připravena na útok aktivního střelce?

Prvním cílem bylo zjistit připravenost příslušníků zařazených do prvosledových hlídek formou dotazníkového šetření. Dotazník byl určen všem příslušníkům zařazených do prvosledových hlídek na každém územním odboru KŘP Plzeňského kraje. V dotazníku policisté odpovídali na znalost základních pojmů v oblasti aktivního střelce, vybavenost prvosledových hlídek, provedených cvičení Amok a jak by postupovali při útoku aktivním střelcem.

- 2) Jaká jsou preventivní opatření u měkkých cílů?

Druhým cílem bylo stanovit preventivní opatření u měkkých cílů. Já jsem se zabývala zabezpečením škol na území okresu Rokycany. Šetření probíhalo formou dotazníkového šetření určených škol s cílem zjištění technického zabezpečení školy, proškolení zaměstnanců v oblasti násilných útoků, provedená cvičení apod.

Posledním cílem bylo zjistit informovanost občanů v oblasti aktivního střelce. Šetření proběhlo formou dotazníku, který vyplnili náhodní respondenti. Dotazník prověřil vědomost lidí, jak se chovat v případě napadení objektu aktivním střelcem. Pro splnění tohoto cíle nebyla stanovena výzkumná otázka.

8 Metodika výzkumu

Ke zpracování teoretické části mé bakalářské práce byla použita odborná literatura, právní legislativa a internetové zdroje. Praktická část byla provedena formou dotazníkového šetření.

8.1 *Technika sběru dat a výzkumné soubory*

Pro zodpovězení výzkumných otázek jsem použila dotazníkové šetření, ale uskutečnila jsem i osobní rozhovory s řediteli škol na území okresu Rokycany ohledně zabezpečení jednotlivých škol. Pro naplnění cíle bakalářské práce jsem vytvořila tři dotazníky. První dotazník byl určen pro příslušníky KŘP Plzeňského kraje zařazené do prvosledových hlídek, druhý dotazník byl směřován na občany a poslední dotazník byl určen pro školy na území okresu Rokycany.

Dotazník pro příslušníky PČR byl směřován na znalost tématu aktivního střelce, jejich připravenost na útok AS, a nakonec dvě otevřené otázky pro jejich prostor k vyjádření nápadu pro zlepšení aktuálního stavu jejich připravenosti a uvedení motivu AS. Dotazníky byly zaslány formou online dotazníkového šetření v rámci KŘP Plzeňského kraje devíti obvodním oddělení. Dotazník obsahoval celkem 15 otázek, na které odpovědělo 93 respondentů.

Dotazník pro občany byl směřován na náhodné respondenty na území ČR prostřednictvím online dotazníkového šetření. První část obsahovala základní osobní otázky, následovaly otázky zodpovídající jejich znalost k tomuto tématu a poslední část obsahovala praktické otázky, z nichž jedna byla otevřená. Dotazník obsahoval celkem 9 otázek na které odpovědělo 100 respondentů.

Dotazník pro školy probíhal formou vyplnění zasláního dotazníku prostřednictvím e-mailu a jednoho osobního rozhovoru s ředitelem školy. Dotazník byl zaměřen ohledně připravenosti škol na případný útok AS, respektive její zabezpečení, proškolení zaměstnanců na území okresu Rokycany. Dotazník obsahoval 11 otázek.

9 Výsledky

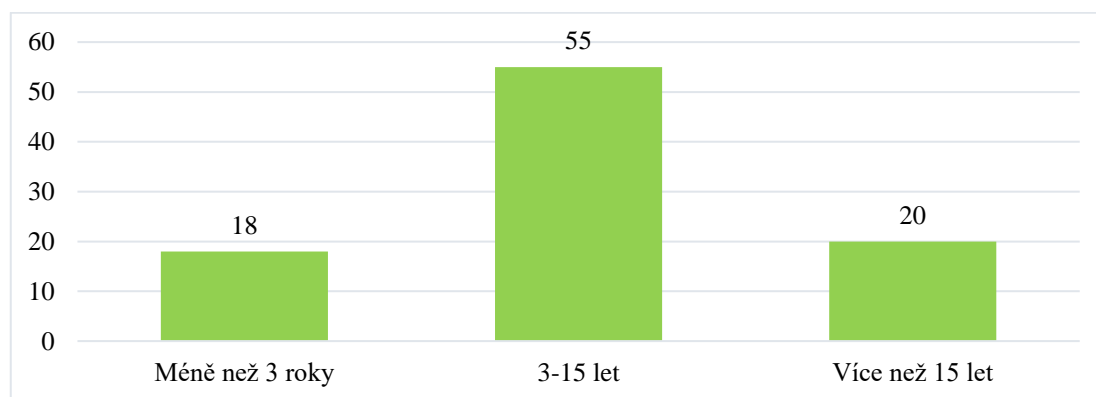
Stanovené výzkumné otázky byly zodpovězeny formou dotazníkového šetření, jejichž výsledky byly zpracovány do grafů, aby porovnávání výsledků bylo přehledné a srozumitelné pro všechny čtenáře. Jednotlivé odpovědi na otázky jsou samostatně rozebrány. Nejprve budou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, které bylo směřováno na připravenost příslušníků Policie ČR zařazených do prvosledových hlídek na území KŘP Plzeňského kraje, následně výsledky zabezpečení škol na území okresu Rokycany, a nakonec výsledky zodpovídající povědomost občanů na téma aktivní střelec.

9.1 Výzkum připravenosti prvosledových hlídek na aktivního střelce v rámci KŘP plzeňského kraje

Dotazník obsahoval 15 otázek a zúčastnilo se jej 93 respondentů, kteří jsou zařazeni do prvosledových hlídek PČR. Správné odpovědi jsou tučně zvýrazněné.

Otázka č. 1: Jak dlouho sloužíte u Policie ČR?

Dotazníku se zúčastnilo nejvíce respondentů sloužících 3-15 let u Policie ČR. Příslušníků sloužících méně než 3 roky se zúčastnilo 18 respondentů, příslušníků sloužících 3-15 let 55 respondentů a příslušníků sloužících více než 15 let 20 respondentů. V následujících otázkách zjistíme, zda odsloužené roky mají vliv na znalost tohoto tématu.

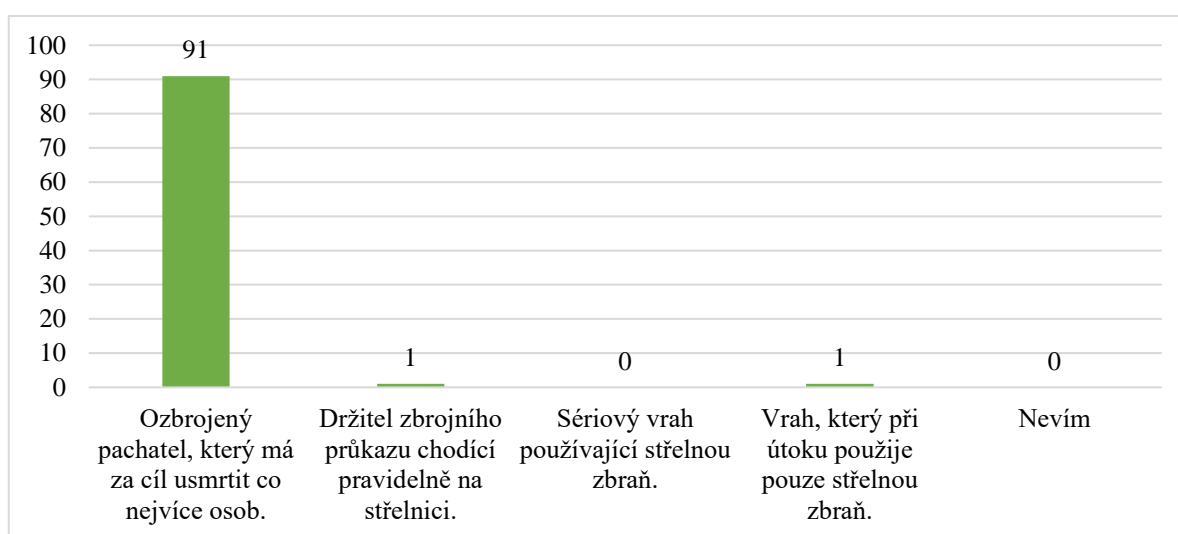
Obrázek 1: Odsloužené roky u PČR; zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2: Víte, kdo je aktivní střelec/aktivní útočník?

Z 93 respondentů odpověděli špatně pouze 2 příslušníci sloužící méně než 3 roky u PČR.

Respondenti mohli zvolit z následujících odpovědí jednu správnou odpověď:

- a) **Ozbrojený pachatel, který má za cíl usmrtit co nejvíce osob.**
- b) Držitel zbrojního průkazu chodící pravidelně na střelnici.
- c) Sériový vrah používající střelnou zbraň.
- d) Vrah, který při útoku použije pouze střelnou zbraň.
- e) Nevím.

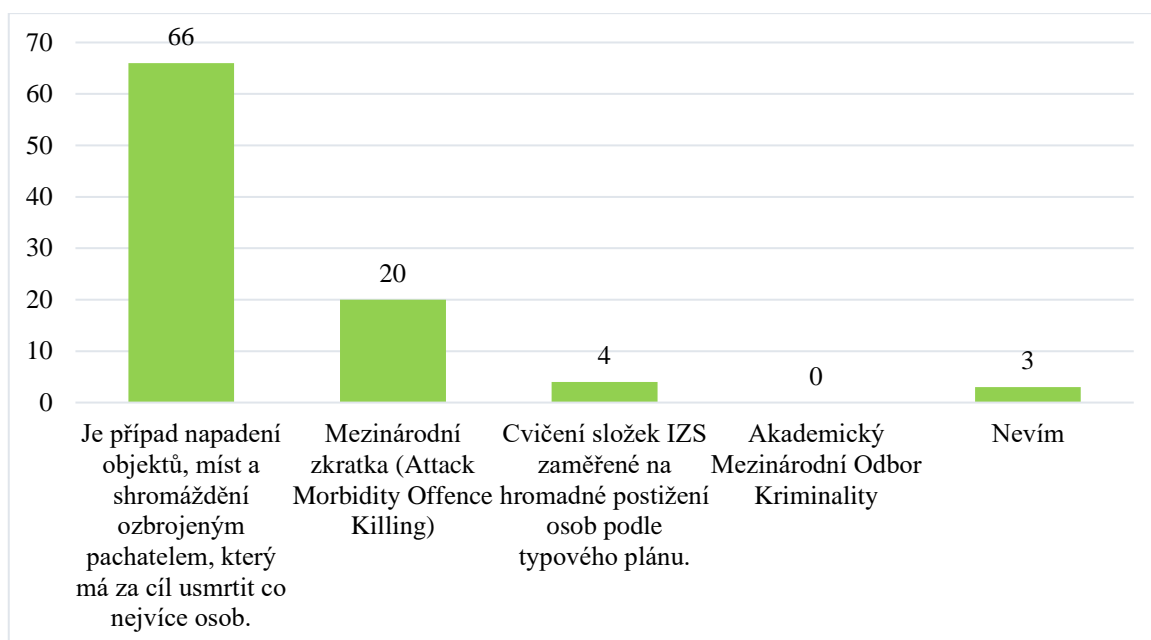

Obrázek 2: Pojem aktivní střelec; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3: Víte, co znamená AMOK?

Tato otázka byla pro příslušníky nejvíce problematická a z 93 respondentů odpovědělo správně 66 příslušníků. Co se týče chybování spojené s délkou služby u PČR jsou odpovědi analogické. Na výběr měli možnost vybrat z následujících odpovědí:

- a) **Je případ napadení objektů, míst a shromáždění ozbrojeným pachatelem, který má za cíl usmrtit co nejvíce osob.**
- b) Mezinárodní zkratka (Attack Morbidity Offence Killing)
- c) Cvičení složek IZS zaměřené na hromadné postižení osob podle typového plánu.
- d) Akademický Mezinárodní Odbor Kriminality
- e) Nevím

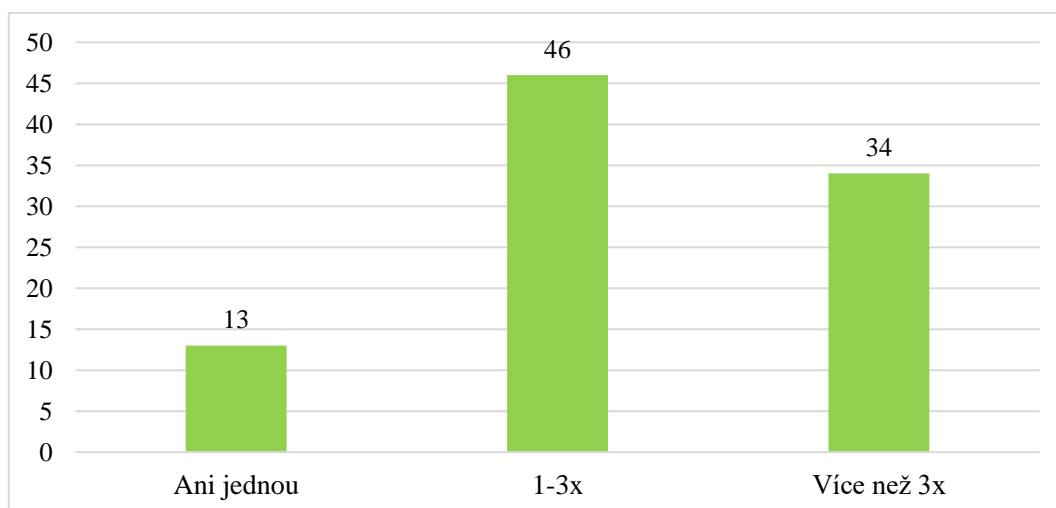
Obrázek 3: Víte, co znamená AMOK; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4: Kolikrát jste se zúčastnil/a výcviku AMOK?

Respondenti měli na výběr ze tří možností: „Ani jednou, 1-3x a více než 3x.“

Příslušníci sloužící méně než 3 roky odpověděli takto: Ani jednou zvolilo 10 respondentů, 1-3x odpovědělo 7 respondentů a více než třikrát odpověděl pouze jeden respondent. Příslušníci sloužící 3-15 let odpověděli takto: Ani jednou odpověděli 2 respondenti, 1-3x odpovědělo 26 respondentů a více než 3x odpovědělo 27 respondentů. Příslušníci sloužící více než 15 let odpověděli takto: Ani jednou odpověděl 1 respondent, 1-3x odpovědělo 13 respondentů a více než 3x odpovědělo 6 respondentů.

Z celkového počtu respondentů odpovědělo na účast výcviku AMOK takto:

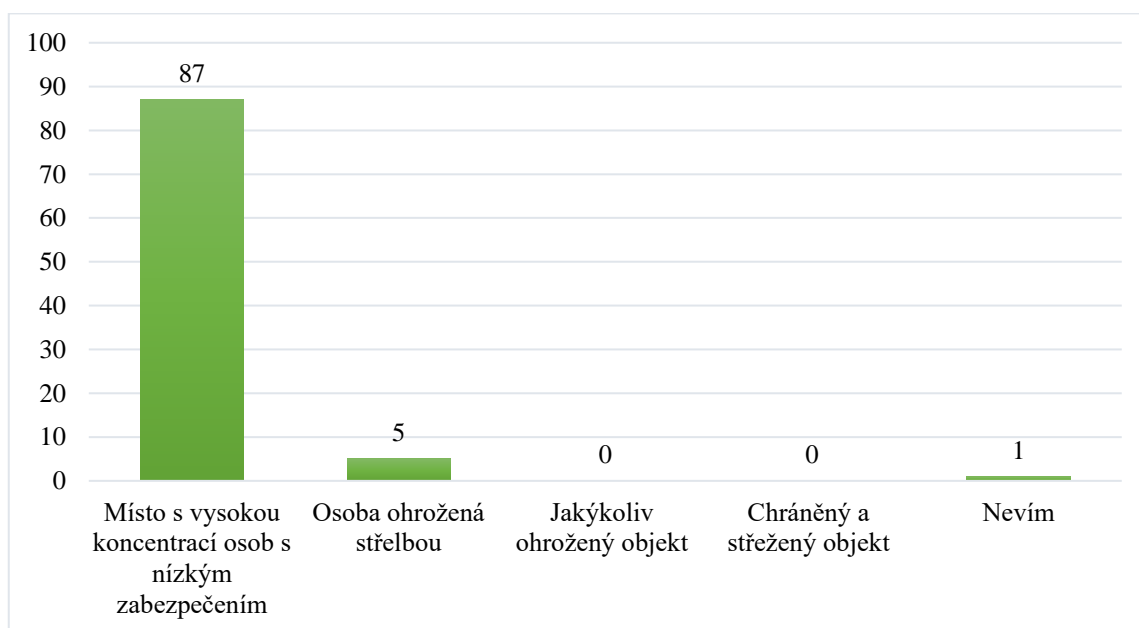

Obrázek 4: Kolikrát jste se zúčastnil/a výcviku AMOK; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5: Víte, co znamená měkký cíl?

Na otázku odpovědělo z 93 respondentů špatně 5 účastníků a jeden respondent odpověď nevěděl. Respondenti mohli zvolit z následujících odpovědí:

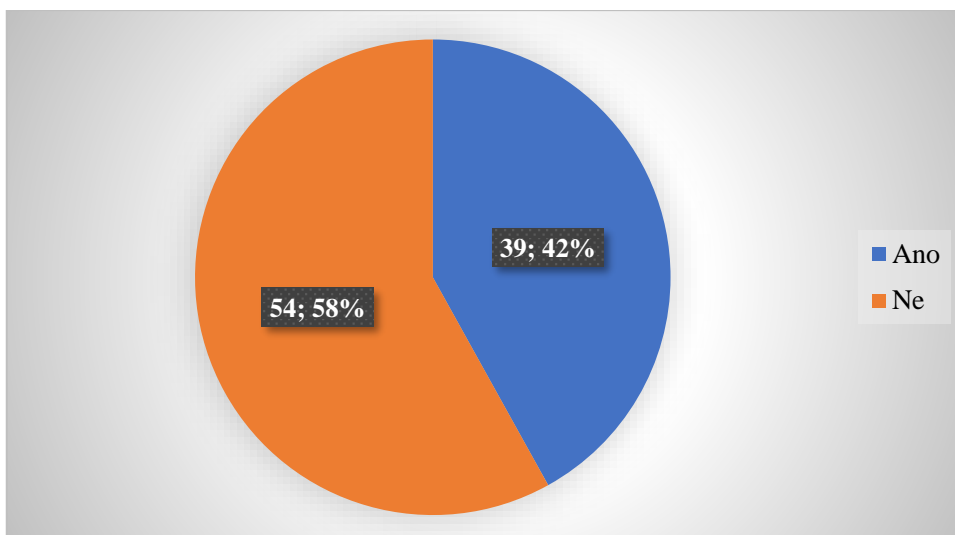
- a) Místo s vysokou koncentrací osob s nízkým zabezpečením
- b) Chráněný a střežený objekt
- c) Osoba ohrožená střelbou
- d) Jakýkoliv ohrožený objekt
- e) Nevím

Obrázek 5: Víte, co znamená měkký cíl; Zbroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6: Myslíte si, že jste připraveni v případě napadení měkkého cíle (zařazeného do systému měkkých cílů na Vašem území) aktivním střelcem? (Znalost areálu, budovy, nouzové východy, kamerový systém apod.)

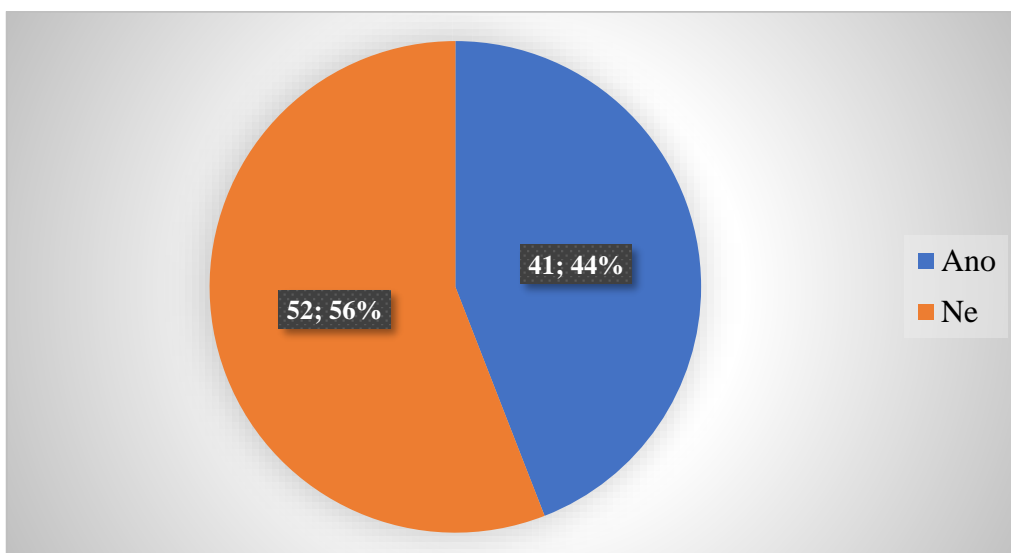
Více než polovina respondentů si myslí, že nejsou připraveni v případě napadení měkkého cíle aktivním útočníkem. Tedy 58 % (54) respondentů zvolilo zápornou odpověď a 42 % (39) respondentů si myslí, že připraveni jsou.

Obrázek 6: Přípravenost PČR v případě napadení měkkého cíle AS; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7: Byli jste seznámeni s objekty zařazené do systému měkkých cílů v rámci Vaší územní působnosti? (druhy měkkých cílů, počet, znalost objektu apod.)

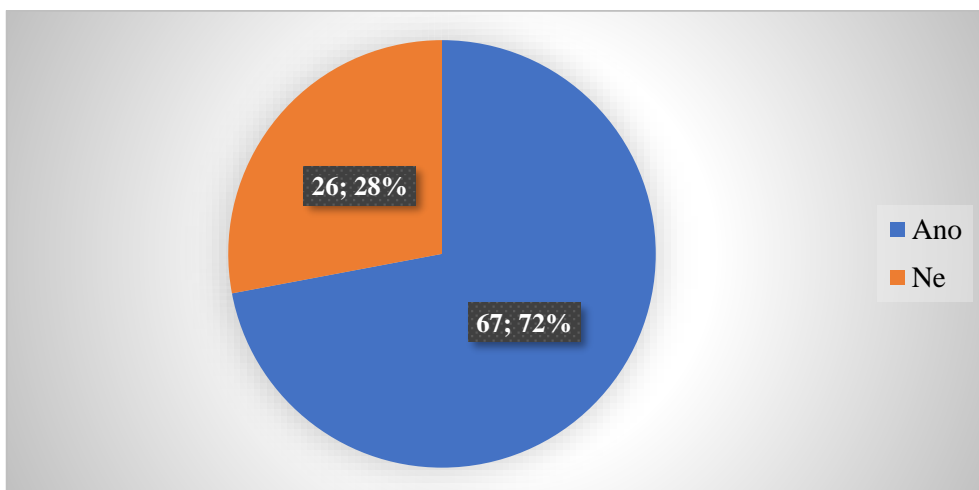
Pro lepší připravenost prvosledových hlídek v případě útoku AS na měkký cíl patří znalost objektu pro lepší orientaci a zajištění místa. 56 % respondentů však odpovědělo, že s objekty seznámeni nebyli a 44 % s objekty seznámeni byli.

Obrázek 7: Seznámení s měkkými cíli; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8: Myslíte si, že jste po psychické stránce na útok aktivního střelce připraveni? (pohled na mrtvé či těžce zraněné, krev, zmatek, přímý útok proti Vám apod.)

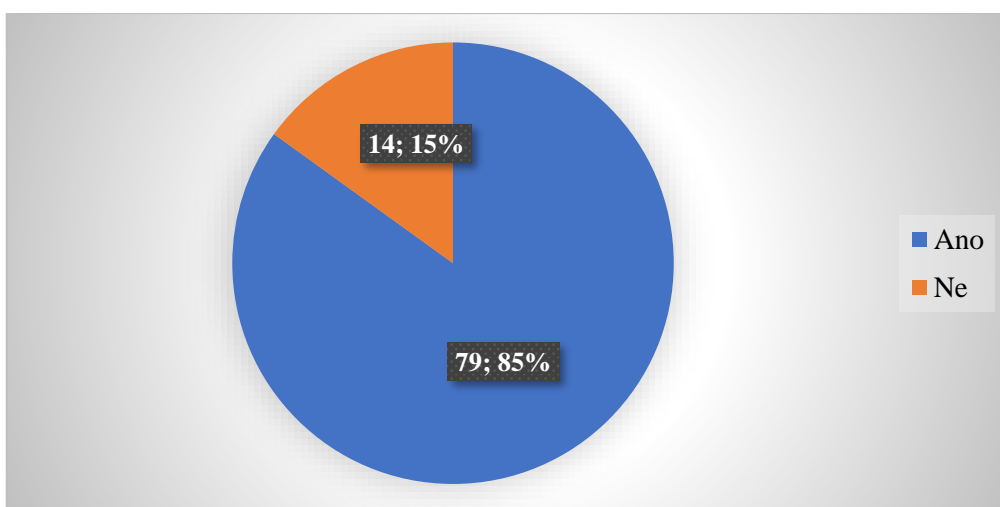
Z hlediska psychické stránky příslušníci odpověděli s převažující odpovědí, že připraveni jsou. Tedy 72 % respondentů si myslí, že připraveni jsou, 28 % respondentů uvedlo, že nejsou po psychické stránce připraveni na útok AS.

Obrázek 8: Připravenost PČR po psychické stránce; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9: Myslíte si, že jste dostatečně vybaveni? (balistická ochrana, střelné zbraně, náboje, radiostanice apod.)

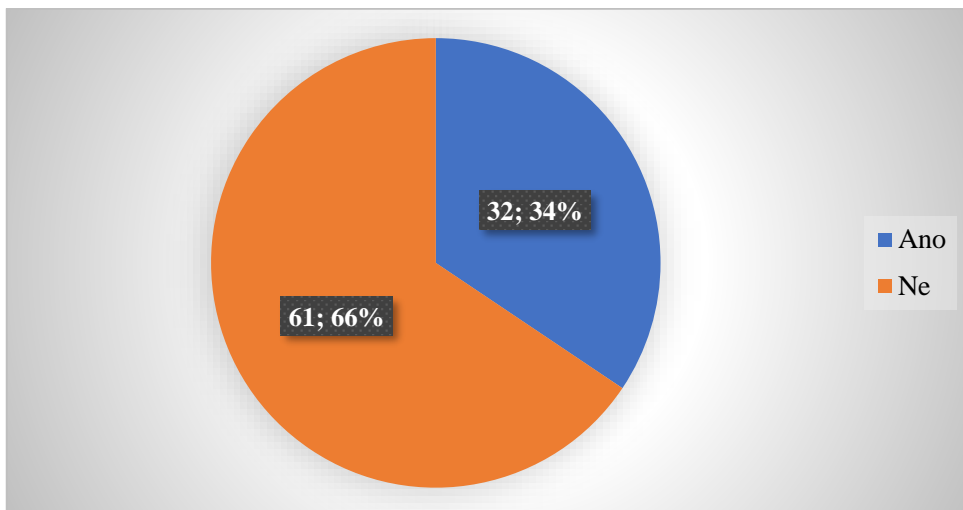
Pozitivní odpovědi jsou sledovány ve vybavení prvosledových hlídek, kde 85 % respondentů odpovědělo kladně a pouze 15 % respondentů záporně.

Obrázek 9: Vybavenost prvosledových hlídek; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 10: Jako prvosledová hlídka jste zařazeni do výcvikové skupiny služební přípravy. Myslíte si, že je Vaše služební příprava dostatečná? (fyzická příprava, střelby, použití donucovacích prostředků)

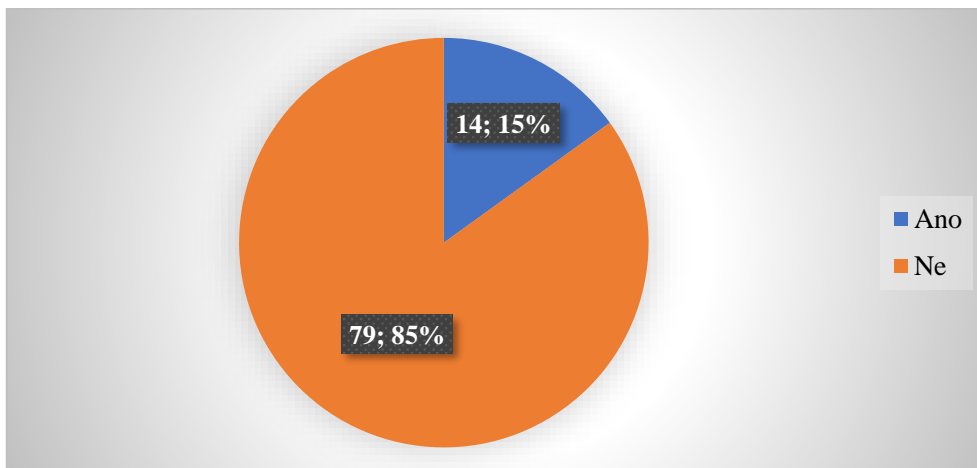
Prioritou připravenost hlídek by měla být služební příprava policistů. Ovšem zajímavým faktem je, že více než polovina uvedla nedostatečnou přípravu. 66 % respondentů si myslí, že služební příprava není dostatečná, 34 % respondentů uvedlo, že ano.

Obrázek 10: Služební příprava; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 11: Máte zkušenost s eliminací ozbrojeného pachatele se střelnou zbraní?

Tato otázka zjišťuje, kolik příslušníků přišlo do kontaktu s nebezpečnou osobou ohrožující život a zdraví obyvatel či samotných policistů střelnou zbraní. Pouze 15 % respondentů má zkušenost s eliminací ozbrojeného pachatele, 85 % uvedlo, že nemá žádnou zkušenost. Kladně odpověděli příslušníci, kteří jsou ve služebním poměru více než 3 roky.

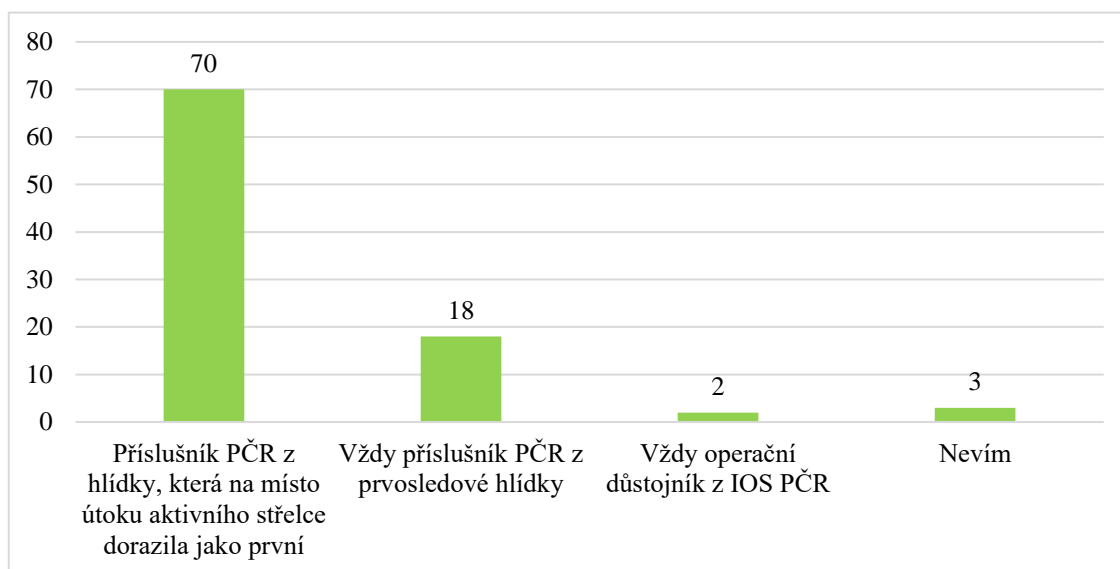

Obrázek 11: Zkušenost s eliminací ozbrojeného pachatele; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12: Kdo je velitelem zásahu na místě útoku aktivního střelce?

Celou událost AMOK řídí velitel zásahu, který vydává pokyny příslušníkům PČR a dalším složkám IZS, žádá o nasazení dalších sil a prostředků apod. Přidávám důležitost této vědomosti, kdo je VZ a myslím, že by každý příslušník PČR měl být v této oblasti obeznámen. Z 93 respondentů odpovědělo správně 70 osob a 23 chybně. Byli uvedeny tyto možnosti odpovědí:

- a) **Příslušník PČR z hlídky, která na místo útoku aktivního střelce dorazila jako první.**
- b) Vždy příslušník PČR z prvosledové hlídky.
- c) Vždy operační důstojník z IOS PČR.
- d) Nevím

Obrázek č. 12: Kdo je velitel zásahu; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 13: Uved'te, jaký si myslíte, že je nejčastější motiv útoku aktivního střelce?

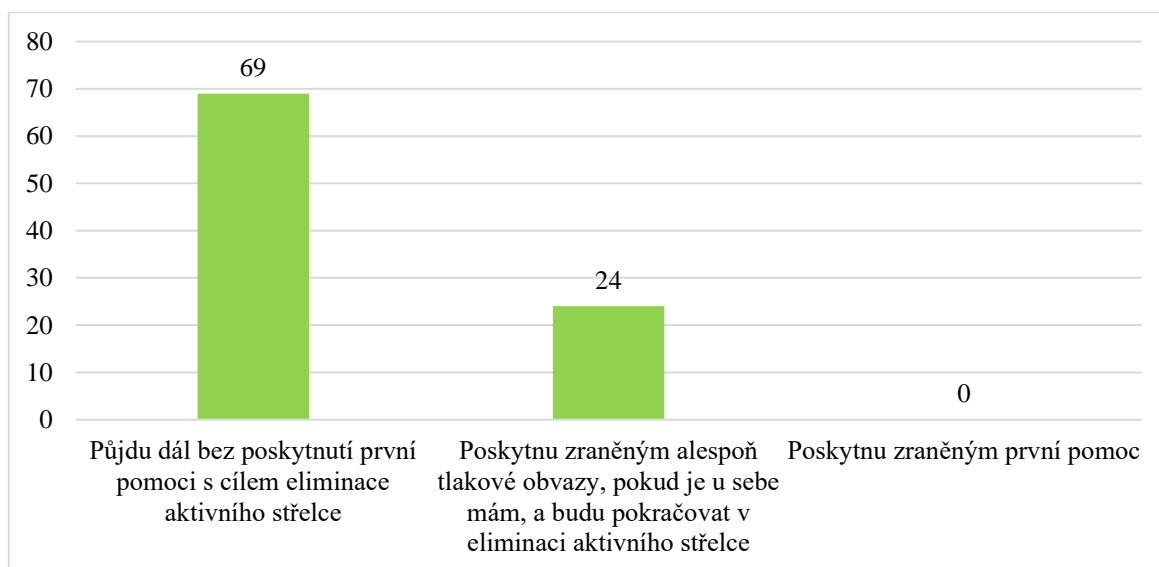
První otevřená otázka, kde se příslušníci PČR mohli vyjádřit, jaký je nejčastější motiv útoku aktivního střelce. Hlídky by měly mít povědomí proti komu zakročují a proč tento čin spáchal.

Respondenti nejčastěji odpovídali takto: Pomsta, psychické problémy, osobní problémy nenávisť k okolí, náboženský motiv. Někdo uvedl snahu zviditelnění jedince.

Otázka č. 14: Vstupujete do budovy napadené aktivním střelcem. V budově je mnoho zraněných lidí, kteří Vás žádají o pomoc. Spoustu z nich má viditelné a silné krváčení. Slyšíte doléhající střelbu z jiné části budovy. Co uděláte?

Pohled na zraněné osoby je pro zasahující složky velmi náročné a stresující. Lidé Vás prosí o pomoc, ale Vy musíte jít dál. Cílem je zneškodnit aktivního střelce a zabránit tak dalším ztrátám na životech. Na tuto otázku všichni respondenti odpověděli správně. Tato otázka obsahovala dvě správné odpovědi a záleželo jen na respondentovi, jaký by zvolil postup. Příslušník může předat alespoň tlakový obvaz zraněné osobě, ale další poskytnutí pomoci je vyloučené. Byly na výběr tyto možnosti odpovědí:

- a) **Půjdu dál bez poskytnutí první pomoci s cílem eliminace aktivního střelce.**
- b) **Poskytnu zraněným alespoň tlakové obvazy, pokud je u sebe mám, a budu pokračovat v eliminaci aktivního střelce.**
- c) Poskytnu zraněným první pomoc.

Obrázek 13: Poskytnutí první pomoci; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 15: Uveďte návrhy pro zlepšení (například služební příprava, vybavení apod.)

Druhá otevřená otázka a zároveň poslední otázka z celého dotazníku, kde respondenti měli možnost uvést návrhy pro zlepšení. Odpovědi na tuto otázku vidím jako klíčové, protože kdo lépe může říci, kde jsou mezery a nedostatky, než příslušníci v přímém výkonu služby. Nejčastěji respondenti uvedli častější výcviky, zaměřit se na služební

přípravu, zlepšit systematizaci prvosledových hlídek, lépe padnoucí balistická ochrana apod. Následně uvedu několik vybraných odpovědí od anonymních respondentů:

„Kvalitní balistická ochrana pro každého příslušníka, která bude řádně sedět a chránit, materiální vybavení pro radiostanici – příposlechy včetně sluchátek a pouzdra (nošení v kapse s dlouhou zbraní není úplně pohodlné).“

„Prvosledovou hlídku složit pouze z osob, kteří o to mají zájem, a ne jako v současné době, kdy v prvosledu jezdí policisté, kteří nemají pojem o taktice, neumí střílet atd.“

„Zaměřit se na psychologickou přípravu zasahujících policistů tak, aby byli lépe připraveni na situace, ve kterých jsou zranění a mrtví občané a zároveň ozbrojený pachatel, kterého mají zneškodnit i za pomoci střelné zbraně. Systém obsahuje pouze fyzickou a zdravotní přípravu a poté až posttraumatickou intervenční péči, která řeší poskytnutí psychologické pomoci až po činu, nikoliv však před činem, jako přípravu na něj. Předpokladem by bylo úspěšnější zvládnutí zákroku a nižší posttraumatický stres (pohled na zemřelé, zastřelení pachatele).“

„Více taktických cvičení pro prvosledové hlídky. Zvýšení palebného průměru na policistu. Funkční balistické vybavení, které by měl mít každý dle svých tělesných předpokladů, aby se nestalo, že bude jedna vesta pro policistu, který má 195 cm a druhý 170 cm. Dále OOP, které jsou zařazené do prvosledových hlídek rozdělit na prvosled a OOP. Z důvodu toho, že dle mého názoru by prvosled měl být pořád v přímém výkonu venku a jezdit na všechno. Ale aby se nestávalo, že se něco stane, kde bude agresivní útočník v horším případě ozbrojený a bude to řešit pouze hlídka vedlejšího OOP, jelikož prvosled bude nabírat neznámý TČ.“

„Větší důraz na fyzickou připravenost. Častější výcviky s manipulací s dlouhou zbraní hlavně ve vnitřních prostorech. Lepší podmínky pro prvosledové hlídky, co se týká obvodních oddělení.“

„Častější střelecká a taktická příprava, lepší vybavení (balistická ochrana pro konkrétního příslušníka, tzn. ne XXL velikosti pro všechny bez rozdílu), Amoková hlídka má být na Amok, tzn. nejezdit po nesmyslném nápadu TČ, DBA a být oproštěná od spisové činnosti. V neposlední řadě by měla být Amoková hlídka za zvýšené riziko a zodpovědnost finančně ohodnocená, tzn. nehodit obvodákovi do auta 3 dlouhý zbraně s

vestou, dát mu jeden výcvik ročně navíc, 0 Kč příplatek a myslet si, že z něj bude akční hrdina.“

„Dostatek příposlechů na vysílačky, více střelb z dlouhých zbraní, častější cvičení na amok.“

„Pouze specializace konkrétních policistů školených a velených do prvosledu spočívající v navýšení policistů v přímém výkonu služby a jejich oprostění od ostatních policejních činností.“

„Jednoznačně systemizace. Slouží na obvodní oddělení, kde prvosledová hlídka absolutně nesplňuje vizi prvosledové hlídky. Jezdíme po nápadu TČ, po dopravních nehodách, řídíme provoz a tak podobně, což není v popisu práce prvosledové hlídky. Bohužel úděl prvosledu nenaplnuje to, co by plnit měl.“

9.2 Výzkum zabezpečení škol, jako zástupců měkkých cílů, proti útoku aktivního střelce

Dotazník byl zaslán ředitelům škol na území okresu Rokycany. Dotazník obsahoval 11 otevřených otázek a odpověděly na ně celkem 4 školy. Z bezpečnostních důvodů nebudu uvádět přesné údaje o zúčastněných školách. Proto budou školy označeny pouze číslovkou a zda jde o ZŠ nebo střední školu. Následně si zde uvedeme odpovědi z jednotlivých škol. Vždy odpověď předchází otázka, pod ní následuje objekt, tedy škola, která odpovídala a návazně její odpověď.

1) Jak se změnil zabezpečovací systém od roku 2000?

Objekt č. 1 Střední škola

Vstup do školy pro všechny zaměstnance školy a žáky je možný pomocí skeneru prstů s kontrolou na vrátnici před vstupem a vjezdem do objektu školy.

Objekt č. 2 ZŠ

Nově byl instalován dálkový systém otevírání vchodových dveří s připojenou bezpečnostní kamerou a mikrofonem (kamera je určena jen k aktuálnímu přenosu obrazu, nepořizuje záznam). Obec nainstalovala před budovu školy a do prostoru školního hřiště kamerový systém napojený na městskou policii.

Objekt č. 3 ZŠ

Kontrola vrátným u vstupu osob do objektu a umístění kamerového systému.

Objekt: č. 4 ZŠ

Zavedení kamerového systému a elektronických telefonů s kamerou. Vstup cizích osob kontroluje vrátný.

2) Máte zpracovaný bezpečnostní plán, krizový plán a evakuační plán?

Objekt č. 1 Střední škola

Pouze krizový a evakuační plán.

Objekt č. 2 ZŠ

Ano.

Objekt č. 3 ZŠ

Ano.

Objekt č. 4 ZŠ

Pouze evakuační plán.

3) Je u vás řešena fyzická bezpečnost? (ověřování návštěv, vstup žáků do školy, kdo ji zabezpečuje)

Objekt č. 1 Střední škola

Ano. Službou na vrátnici a dohledy pedagogů při kontrole žáků. V případě vstupu cizích osob se provádí kontrola na vrátnici a do jednotlivých budov je vstup povolen na základě kontaktu s navštívenou osobou.

Objekt č. 2 ZŠ

Po zazvonění je na PC (přenos z kamery) ověřeno, kdo zvoní, přes mikrofon proběhne domluva, otevírat chodí služba – školnice, případně administrativní pracovnice. Dveře školy jsou průhledné, takže vidí, kdo za dveřmi stojí. Do budovy v aktuální době nikoho bez pokynu ředitelky školy nepouští.

Objekt č. 3 ZŠ

Ověřování návštěv provádí vrátný. Žáci musí při vstupu do školy zazvonit, pokud přišli později, otevírání provádí pouze vrátný. Jinak jsou před zahájením výuky hlavní dveře otevřené pro žáky.

Žáci nemají žádné přístupové karty, ale v nejbližší době budou zavedeny. Bude se jednat o ISIC karty, které budou umožňovat vstup do budovy a zároveň evidovat, kdo je ve škole přítomen a po jakou dobu. To si budou moci zjistit i rodiče žáků díky aplikaci.

Zaměstnanci se dostanou do školy prostřednictvím čipů.

Objekt č. 4 ZŠ

Fyzickou bezpečnost zabezpečuje kamerový systém, jejichž správcem je městská policie, kontrolu vstupu osob zabezpečuje vrátný.

- 4) **Školení zaměstnanců a popřípadě kolikrát se uskutečňuje** (aktivní střelec, co dělat při střelbě, odložené zavazadlo, telefonické oznámení o uložení nástražného výbušného systému apod.)

Objekt č. 1 Střední škola

Teoretická příprava psychologického chování pedagoga při situaci nebezpečného návštěvníka školy proběhla v roce 2016.

Praktická příprava proběhla 2x, a to v roce 2016 a 2017. Obsahovala nácvik základů sebeobrany proti nebezpečnému návštěvníkovi školy.

Objekt č. 2 ZŠ

Školení probíhá 1x ročně, které organizuje bezpečnostní technik, ale na výše uvedenou problematiku se výslovně nezaměřuje. Pokud by byla možnost cíleného proškolení zaměstnanců na toto téma, rádi ji využijeme.

Objekt č. 3 ZŠ

Školení zaměstnanců o PO se provádí 1x za 2 roky. Jiné školení se neprovádí.

PČR seznamuje žáky například s dopravní výchovou, starší žáky s problematikou drog.

Objekt č. 4 ZŠ

Školení 1x ročně o BOZP a PO.

5) Jaká jsou technická bezpečnostní opatření?

a) **Elektronické prvky** – kamerový systém (kdo je správce), poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, vnitřní rozhlas

Objekt č. 1 Střední škola

Venkovní kamera směřující na nádvoří školy, správcem je pověřená osoba. Kódovací systém všech budov SŠ.

Objekt č. 2 ZŠ

Kamerový systém bez záznamu, dálkové otevírání dveří, před školou a na hřišti kamerový systém se záznamem napojený na městskou policii.

Objekt č. 3 ZŠ

Kamery jsou umístěné na chodbách v počtu šesti kusů, jejichž správcem je škola. Městská policie zde má umístěny dvě kamery, jedna z nich monitoruje právě hlavní vchod, kudy se žáci dostávají do školy.

Poplachové zabezpečovací a tísňové systémy nejsou umístěny. Vnitřní rozhlas ano.

Objekt č. 4 ZŠ

Kamerový systém je napojený na městskou policii. Vnitřní rozhlas umístěn je.

b) **Mechanické prvky** – bezpečnostní systém dvojitých dveří, ploty/zdi, bezpečnostní okna, zátarasy

Objekt č. 1 Střední škola

Ne.

Objekt č. 2 ZŠ

Vstupní dveře do budov nejsou zvenčí opatřeny klikou, bez klíče je nelze otevřít.

Objekt č. 3 ZŠ

Ne.

Objekt č. 4 ZŠ

Kolem školy je umístěn plot.

- 6) **Řešila škola v posledních pěti letech incident, při kterém byla přivolána Policie ČR nebo městská policie?** (fyzické napadení studenta či učitele, podezřelá osoba, zbraň ve škole, výhružné telefonáty)

Objekt č. 1 Střední škola

Ne.

Objekt č. 2 ZŠ

Ne.

Objekt č. 3 ZŠ

Ne. Pouze šíření pornografie.

Objekt č. 4 ZŠ

Ne.

- 7) **Přivítala by škola opatření ze strany Policie ČR nebo městské policie spočívající v opakovaných stanovištních hlídek v bezprostřední blízkosti objektu školy? Jakým způsobem by byla taková opatření vnímána žáky, učiteli a rodiči?**

Objekt č. 1 Střední škola

Ano. Zvláště při kontrole prodeje drog.

Objekt č. 2 ZŠ

S Městskou policií spolupracujeme. Městská policie dohlíží při příchodu žáků u školy, pořádá pravidelné besedy pro žáky zaměřené na bezpečné chování (silniční provoz, setkání s cizími osobami, práce policie...). Rodiči, žáky i pedagogy vnímáno pozitivně.

Objekt č. 3 ZŠ

Ano, přivítala by opatření. Městská policie je přítomna pouze na začátku školního roku, tedy 1. září. Tato situace byla již řešena s městem, ale stále s negativním výsledkem. Ranní problematika s dopravní situací, nemožnosti projet apod.

Objekt č. 4 ZŠ

Městská policie je přítomna každé ráno před začátkem výuky před školou a obchází hřiště.

8) Prověřujete evakuační plán cvičeními? Jak častá jsou cvičení? Jak probíhají?

Objekt č. 1 Střední škola

Ano. 1x ročně – cvičný požární poplach – evakuace všech zaměstnanců a žáků školy ze všech budov na nádvoří SŠ.

Objekt č. 2 ZŠ

Ano, 1x ročně, vyhlášení poplachu, opuštění školy, kontrola plnění pravidel evakuace a času.

Objekt č. 3 ZŠ

1x za rok.

Evakuace je předem naplánovaná, učitelé dopředu ví o provedení cvičení. HZS je při cvičení přítomna i s plošinou, která pak provádí i modelovou situaci, kdy se žáci nemohou evakuovat běžným způsobem a jsou uvězněni ve vyšším patře.

Škola je cca za 5 minut evakuovaná.

Objekt č. 4 ZŠ

1x ročně podle stanovených pravidel.

9) Proběhlo u vás cvičení AMOK ve spolupráci s IZS? (Kdy, jak probíhalo, kdo byl přítomen.) Popřípadě jiné cvičení složek IZS?

Objekt č. 1 Střední škola

Ano.

Cvičení složek IZS proběhlo v roce 2010 ve Starém Plzenci a zúčastnili se jej vybraní žáci a učitelé.

Cvičení AMOK proběhlo v roce 2015 v hlavním objektu budovy SŠ a zúčastnili se jej učitelé.

Objekt č. 2 ZŠ

Ne.

Objekt č. 3 ZŠ

Ne, pouze přítomnost HZS u evakuačního cvičení.

Objekt č. 4 ZŠ

Ne.

10) Jakým způsobem jsou zabezpečené hlavní a vedlejší vchody? (Kdy se zamykají, jaké mají technické zabezpečení, kamery, kdo má do školy přístup.)

Objekt č. 1 Střední škola

Zamykání vstupu do objektů školy je v 19.00 hod., provádí vrátní a zakódují vstupy.

Venkovní kamera zaměřuje nádvoří školy.

Do školy mají přístup pouze vybrané pověřené osoby.

Objekt č. 2 ZŠ

Budova se zamyká po ukončení provozu školní družiny, tedy v 16:30 hod, otevírá se ráno 6:00 hod, dveře jsou ale zavřené, otevřít se mohou jen zevnitř objektu (fyzicky nebo dálkově – elektronicky) nebo zvenčí klíčem. Klíče od budovy mají zaměstnanci školy, starosta obce a technik pověřený obcí ke správě kotelny v budově, správce ICT.

Objekt č. 3 ZŠ

Jeden hlavní a tři vedlejší vchody. Hlavní vchod monitorován kamerovým systémem od městské policie. Vrátný u hlavního vchodu kontroluje vstup osob.

Objekt č. 4 ZŠ

Všechny vchody jsou zamčené nepřetržitě. Otevírají se pouze před zahájením a po skončení výuky.

11) Jak jsou zabezpečeny jednotlivé třídy? (klíče od dveří, únikové východy)

Objekt č. 1 Střední škola

Učebny a dílny odborného výcviku se před zahájením výuky odemknou a po skončení výuky je vyučující uzamkne a klíče odevzdá na určené místo.

Únikovým východem je vstup do budovy školy.

Objekt č. 2 ZŠ

Klíče od dveří mají k dispozici vyučující, u únikových východů jsou klíče v bezpečnostních skříňkách, únikové trasy jsou vyznačeny, klíče od únikových východů z budovy mají vyučující i u sebe.

Objekt č. 3 ZŠ

Každý učitel má při sobě klíče od tříd, kde se právě vyučuje. Umožňuje to tedy možnost zabránění případného vniku nebezpečného pachatele do třídy.

Objekt č. 4 ZŠ

Kmenové třídy se nezamykají, pouze odborné učebny.

Následně jsem provedla u každé školy výzkum dojezdové vzdálenosti PČR ke škole. Respektive, zda se v daném městě nachází OOP nebo městská policie. Objekt č. 1 Střední škola se nachází 922 m od OOP a 1,6 km od úřadovny městské policie. Objekt č. 2 ZŠ se nachází 750 m od OOP a 1,4 km od městské policie. Obě tyto školy jsou v bezprostřední blízkosti bezpečnostních složek. Objekt č. 3 ZŠ je umístěn 8,4 km od nejbližšího OOP, 11,6 km od druhého OOP, a 3,3 km od městské policie. Objekt č. 4 ZŠ je vzdálen pouhých 188 m od nejbližšího OOP a městské policie. Další OOP je vzdálené od objektu č. 4 ZŠ cca 6 km. Prvosledové hlídky jsou zavedeny pouze u OOP Rokycany. Vzdálenost škol od obvodních oddělení a městských policií je však počítána od jejich služeben. Je tedy třeba brát v potaz, že prvosledové hlídky jsou neustále venku, takže dojezdová vzdálenost se tak bude odvíjet od jejich aktuální pozice.

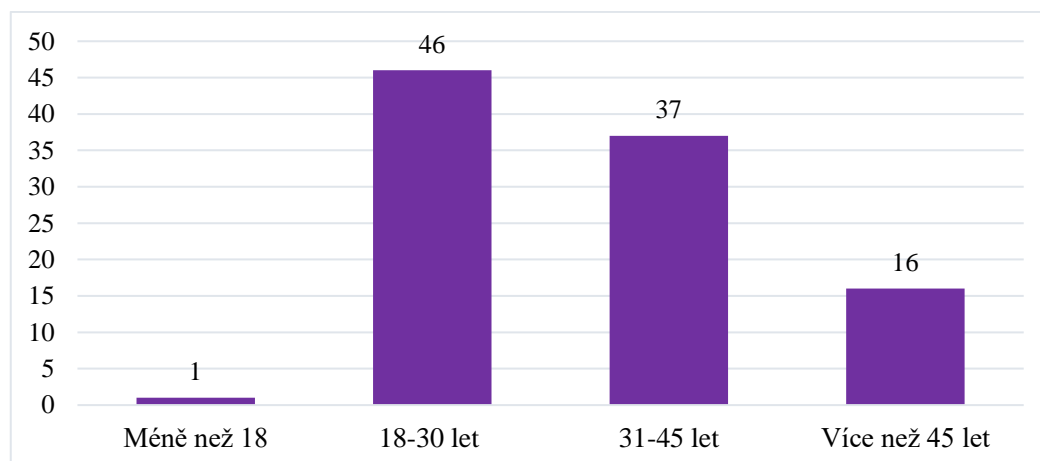
9.3 Výzkum občanské povědomosti v oblasti aktivního střelce

Dotazníkového šetření povědomosti občanů v oblasti aktivního střelce se zúčastnilo 100 respondentů. Dotazník obsahoval celkově 9 otázek. Poslední otázka byla pro občany otevřená. Respondenti mohli zvolit jednu správnou odpověď, která je v textu tučně zvýrazněná. Dotazník obsahoval tyto otázky:

Otázka č. 1: Do jaké věkové skupiny patříte?

Do dotazníkového šetření byly zvoleny tyto věkové kategorie:

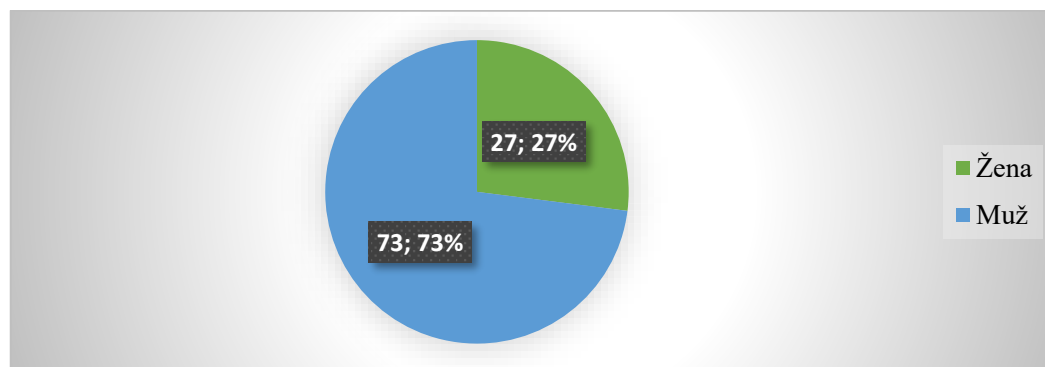
- a) Méně než 18 let
- b) 18-30 let
- c) 30-45 let
- d) Více než 45 let

Obrázek 14: Věkové skupiny; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2: Pohlaví

Dotazníku se účastnilo 73 % mužů a 27 % žen.

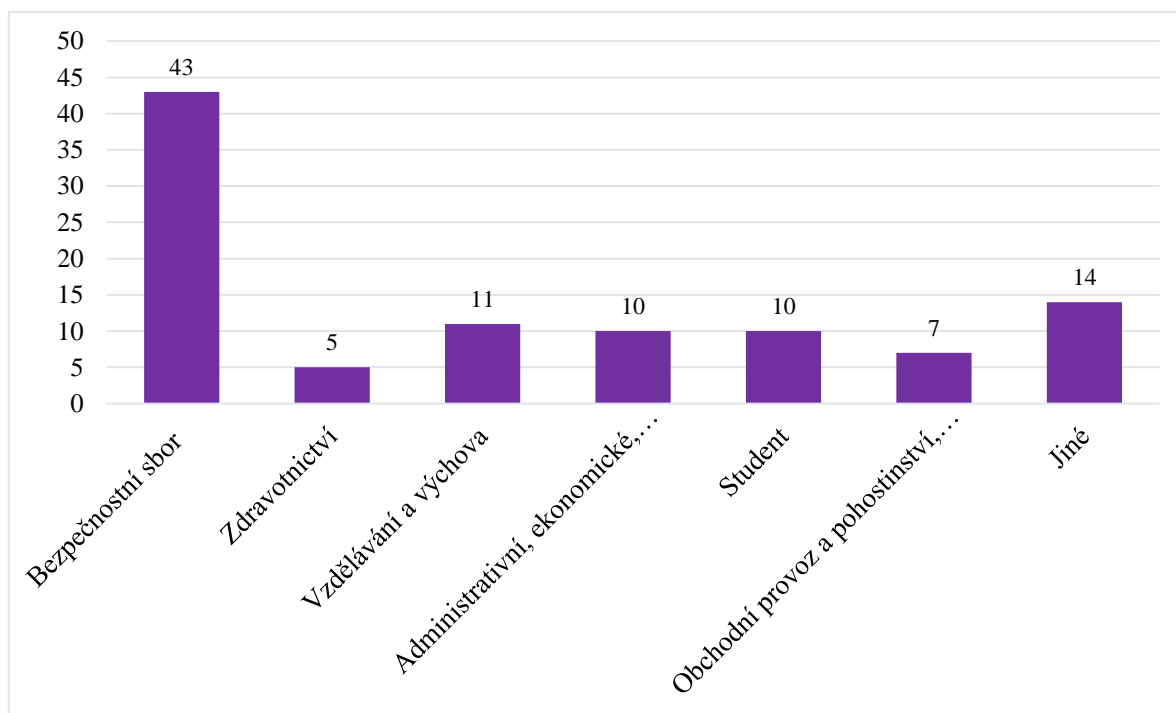

Obrázek 15: Pohlaví respondentů; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3: Do jaké skupiny prací se zařazujete?

Respondenti museli zvolit do jaké skupiny prací se zařazují. Vypsala jsem hlavní odvětví, kterých by se mohl případný útok týkat, a podle následujících odpovědí zhodnotit znalosti osob pracujících v určité skupině. Největší podíl respondentů byli pracující v bezpečnostním sboru.

- a) Bezpečnostní sbor
- b) Zdravotnictví
- c) Vzdělávání a výchova
- d) Administrativní, ekonomické, provozní a správní činnosti
- e) Student
- f) Obchodní provoz a pohostinství, cestovní ruch
- g) Jiné

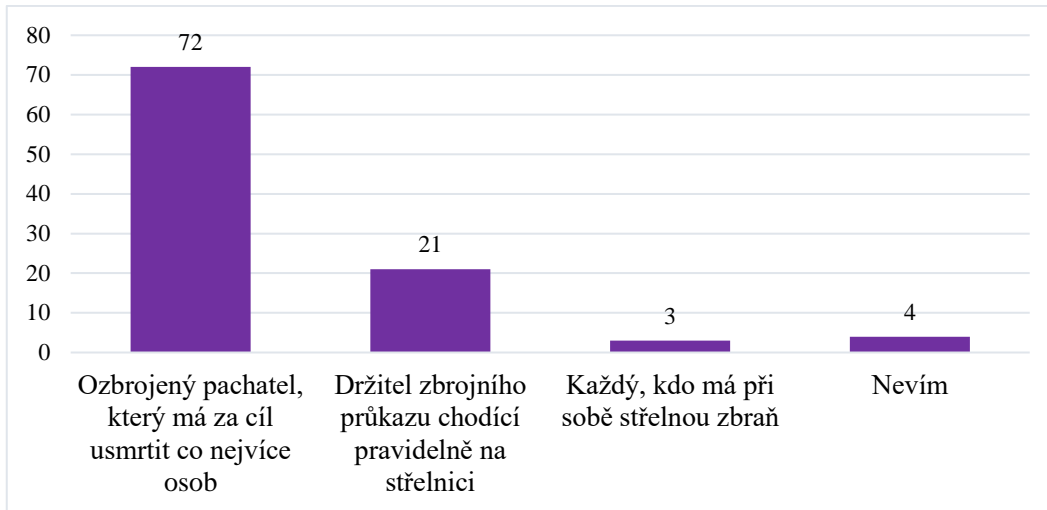
Obrázek 16: Zařazení do pracovní skupiny; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4: Víte, kdo je to aktivní střelec?

Na první otázku dotýkající se aktivního střelce odpovědělo správně 72 respondentů. Na otázku byly stanoveny tyto odpovědi:

- a) **Ozbrojený pachatel, který má za cíl usmrtit co nejvíce osob**
- b) Držitel zbrojního průkazu chodící pravidelně na střelnici

- c) Každý, kdo má při sobě střelnou zbraň
- d) Nevím

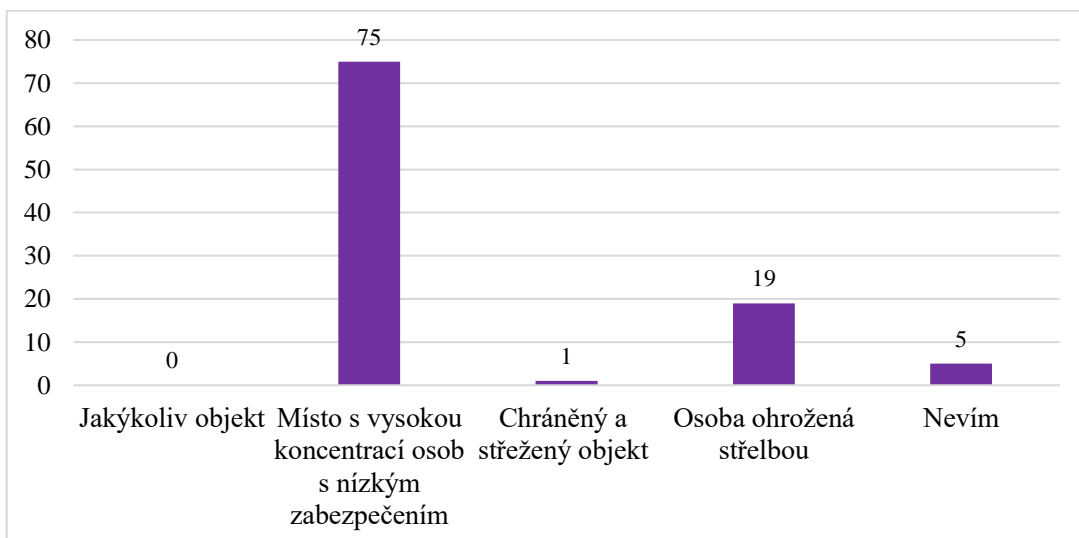

Obrázek 17: Kdo je aktivní střelec; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5: Víte, co je to měkký cíl?

Otázka zjišťuje, zda respondenti znají pojem měkký cíl. Na otázku odpovědělo správně 75 respondentů a 25 respondentů odpovědělo chybně. Pro zodpovězení otázky byly stanoveny tyto odpovědi:

- a) Jakýkoliv objekt
- b) Místo s vysokou koncentrací osob s nízkým zabezpečením**
- c) Chráněný a střežený objekt
- d) Osoba ohrožená střelbou
- e) Nevím

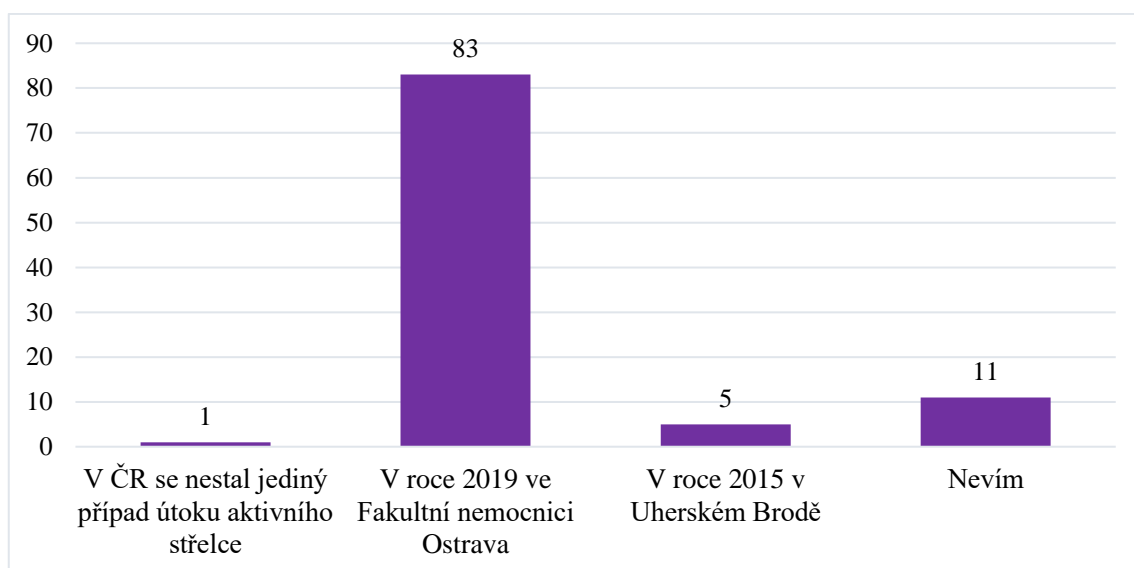

Obrázek 18: Co je to měkký cíl; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6: Víte, kdy se naposledy v České republice stal útok aktivním střelcem?

Otázka zjišťuje povědomost občanů z historického hlediska událostí útoku aktivního střelce. 83 respondentů odpovědělo správně, 17 chybně anebo nevěděli. Byly stanoveny tyto možnosti odpovědí:

- a) V ČR se nestal jediný případ útoku aktivního střelce
- b) V roce 2019 ve Fakultní nemocnici Ostrava**
- c) V roce 2015 v Uherském Brodě
- d) Nevím

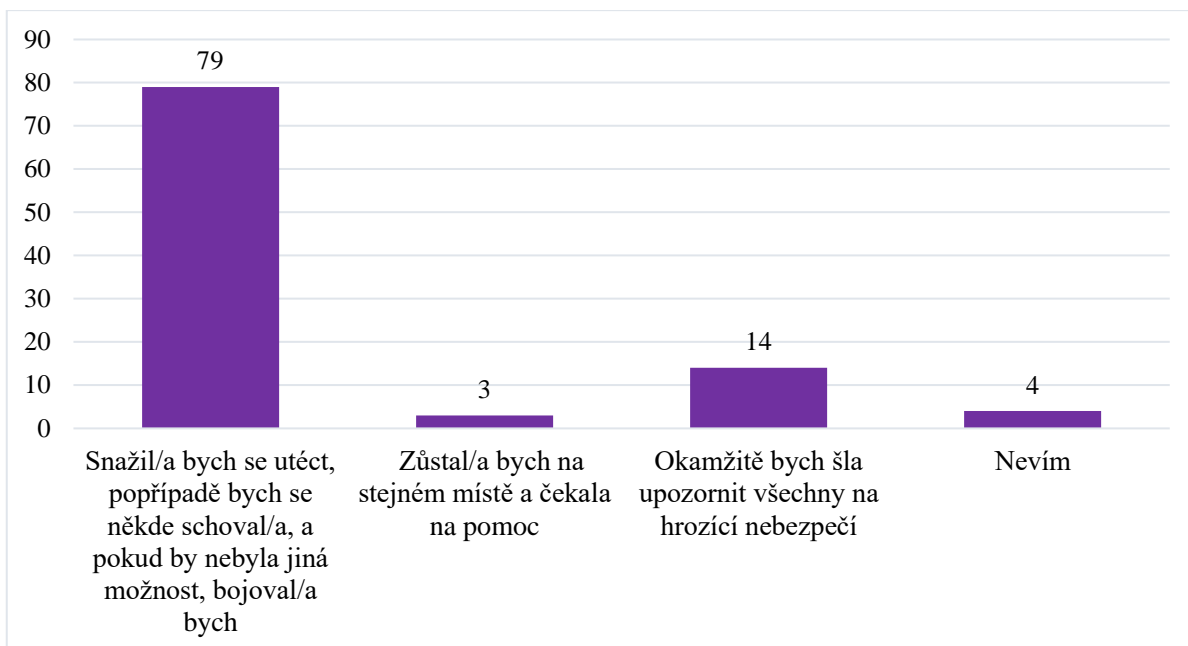

Obrázek 19: Útok AS v minulosti; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7: Jaký by byl Váš postup v případě útoku aktivního střelce?

První modelová otázka zjišťující postup osob v napadeném objektu aktivním střelcem. 79 respondentů uvedlo, že se budou řídit postupem doporučeným PČR. 14 respondentů by upozornilo ostatní na hrozící nebezpečí, 3 respondenti by zůstali na stejném místě a vyčkali na pomoc a 4 respondenti neví, jak by se v této situaci zachovali. Nikdo samozřejmě nemůže říct, jak by se v doopravdy v dané chvíli zachoval, ale pro záchranu svého života je správná odpověď doporučená PČR. Byly stanoveny tyto odpovědi:

- a) Snažil/a bych se utéct, popřípadě bych se někde schoval/a, a pokud by nebyla jiná možnost, bojoval/a bych.**
- b) Zůstal/a bych na stejném místě a čekala na pomoc.
- c) Okamžitě bych šla upozornit všechny na hrozící nebezpečí.
- d) Nevím.

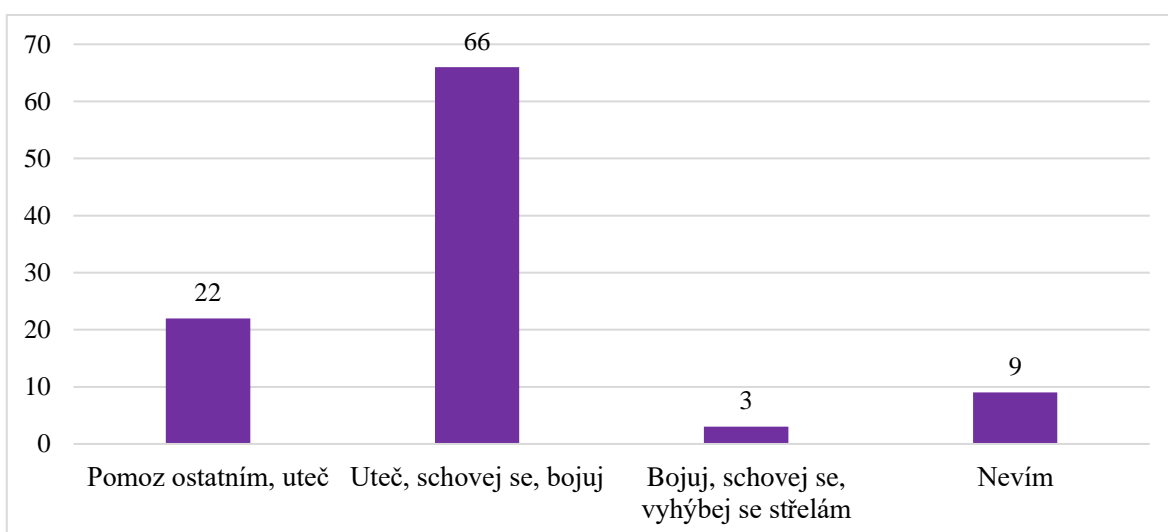

Obrázek 20: Postup osob při napadení AS; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8: Jaký doporučuje Policie ČR postup pro ohrožené osoby aktivním střelcem?

Otázka tímto navazuje na předchozí otázku ohledně postupu osob při napadení objektu aktivním střelcem. 66 respondentů odpovědělo správně, 34 respondentů odpovědělo chybně nebo na otázku neznali odpověď. Byl stanoven tento výběr odpovědí:

- Pomoz ostatním, uteč.
- Uteč, schovej se, bojuj.**
- Bojuj, schovej se, vyhýbej se střelám.
- Nevím.

Obrázek 21: Doporučený postup PČR; Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9: Sedíte v čekárně ve Fakultní nemocnici spolu s pár lidmi a najednou uslyšíte z vedlejší čekárny výstřely a křik lidí (čekárny spojuje stejná chodba a únikový východ vede kolem napadené čekárny). Jaký by byl Váš následující postup? Stručně popište svými slovy:

Poslední otázka byla otevřená bez možného výběru odpovědí. Otázka zjišťuje postup osob v uvedeném ohroženém objektu.

Z odpovědí se nejčastěji objevoval doporučený postup Policie ČR. Respondenti by se v této situaci pokusili utéct, pokud by to nebylo možné, tak by se schovali a v případě, že by nebyla jiná možnost, pokusili by se útočníka eliminovat pomocí dostupných věcí. Někteří by zůstali v místnosti čekárny a snažili by se ji zabarikádovat, popřípadě by využili ordinace, kde by se uzamkli. Respondenti často mysleli na ostatní a snažili se jim pomoci, v případě útěku by upozorňovali ostatní pacienty na hrozící nebezpečí apod. Pár respondentů uvedlo, že by použilo svoji legálně drženou zbraň, pokud by ji u sebe měli. Objevily se i odpovědi od respondentů, že by pouze zavolali policii a čekali na ni bez nějakého dalšího postupu. Uvedu zde několik vybraných odpovědí od anonymních respondentů:

„Dostat se, společně s co nejvíce lidmi, do nejbližší místnosti. Tu uzamknout, popř. zabarikádovat, pokud by šlo utéct oknem z místnosti, pokusit se o to. Pokud ne, snažit se přečkat situaci do příjezdu policie (té také zavolat). V případě snahy střelce dostat se dovnitř, co nejvíce znesnadnit vnik do místnosti. Použít všechny možné předměty pro obranu, např. hasicí přístroj...“

„Oznámil bych všem, co se stalo, pokusil bych se zavolat 158, dále bych navrhnul se někam schovat. Ne za dveře ale za jejich roh. Zamknul bych se, případně dveře zablokoval. Pokud by se střelec dobýval dovnitř, vzal bych si něco na útok a obranu (židle, nůžky, injekční stříkačku či jiné použitelné nástroje). Dále bych čekal na příjezd policie, případně pomohl ostatním zraněným.“

„Pokud by to bylo v přízemí a šlo by to, utekl bych oknem. Pokud by to bylo výš, pak bych se pokusil schovat, případně bojovat.“

„Co nejrychleji utéct a oznámit střelbu na tísňovou linku 158. V případě nemožnosti utéci, schovat se na vhodném místě, pokud by to bylo možno, uzavřít se v čekárně a zabarikádovat dveře do čekárny, aby nemohl střelec dovnitř. Zde zůstat potichu a

oznámit střelbu na tísňovou linku 158. V nevyhnutelném případě zneškodnit fyzicky aktivního střelce za pomoci své střelné zbraně (tu v nemocnici zřejmě mít nebudu) anebo jiným způsobem. Jinak zbývá vyjednávat a odradit střelce od dalšího útoku.“

„Upozornil bych ostatní ať se pokusí někde ukrýt a hned poté bych se pokusil zavolat tísňovou linku a situaci bych jim rychle vysvětlil a řekl adresu nemocnice, kde problém nastal, popřípadě i počet pachatelů a jejich výzbroj, při nejhorším bych se podle počtu pachatelů pokusil pachatele odzbrojit, to ale jen v krajní nouzi.“

„Jakožto držitel ZP a aktivního nošení zbraně u sebe a služební povinností bych se střelce snažil nalézt a zneškodnit.“

„Vyzvu všechny ohrožené osoby, aby opustily čekárnu únikovým východem, zatímco se během jejich úniku pokusím eliminovat aktivního střelce.“

„Schovám se za roh a opatřím si nějakou zbraň, kterou bych mohl pachatele odzbrojit. Využil bych i ostatní lidi, kdyby byli ochotni.“

„Snažil bych se najít jiný východ a dostat se do bezpečí s největším počtem lidí co po cestě potkám. V případě, že se nedá utéct jiným východem, snažil bych se zneškodnit útočníka.“

„Stres, panika, snaha zachovat i tak chladnou hlavu a co nejrychleji se třeba oknem dostat i s ostatními pryč.“

„Pomoc ostatním, včetně sebe schovat se, zavolat pomoc, snažit se zabránit střelci v dalších útocích, pokud by to bylo možné, pokusit se jej zpacifikovat.“

„Vyklizení čekárny, pomoc postiženým, obrana.“

„Budu se snažit schovat do krytu ze kterého budu mít na chodbu alespoň nějaký výhled, tasím svou legálně drženou zbraň, zavolám tísňovou linku, budu čekat, jak se situace vyvine a podle toho se přizpůsobím.“

10 Diskuse

Ke zjištění stanovených výzkumných otázek a k naplnění cíle bylo v praktické části bakalářské práce provedeno dotazníkové šetření. Byly vytvořeny tři odlišné dotazníky směřované pro tři výzkumné soubory. První výzkumný soubor tvořili příslušníci prvosledových hlídek, druhý výzkumný soubor tvořily školy a poslední náhodné obyvatelstvo. Pro přehledné vyhodnocení výzkumných otázek bude níže nejdříve uvedena otázka a pod ní její následné rozebrání.

První výzkumná otázka: Je Policie ČR připravena na útok aktivního střelce?

Jako výzkumný soubor jsem si vybrala příslušníky PČR zařazené do prvosledových hlídek v rámci KŘP Plzeňského kraje. Nezabývala jsem se tedy výzkumem v jiných krajských ředitelstvích policie. Výsledky ovšem mohou být ovlivněné, jelikož dotazník byl hlídkám poslán prostřednictvím online dotazníku, nevíme, zde si kolegové mezi sebou neradili či informace nehledali na internetových stránkách. Myslím si, že dotazník byl prostý, a i nový policista by základní znalost měl mít. Proto věřím, že každý jednal čestně a samostatně. Nejdůležitější část dotazníku však směřovala na jejich připravenost, tedy jestli se účastnili cvičení AMOK a kolikrát, dále jejich postup při zneškodnění aktivního střelce. Jak policisté mohou správně zvládnout zákrok proti aktivnímu střelci, když neprošli žádným cvičením? Nejčastěji se cvičení nezúčastnili policisté sloužící méně než tři roky, ale bohužel tuto odpověď však zvolili i déle sloužící policisté. Sedláček (2017) ve své diplomové práci prováděl výzkum policistů na OOP Vyškov, kde se dotazníkového šetření účastnilo z celkového počtu 33 policistů cvičení AMOK 24 respondentů. Tedy 73 % policistů se cvičení zúčastnilo, avšak ne víc než 3x. Jeho výzkumný soubor však nebyl tak rozsáhlý a dotazníku se účastnilo pouze 24 % příslušníků zařazených do prvosledových hlídek. Cvičení však neustále přibývá a pořádá se několikrát za rok, jelikož jsou si všichni vědomi důležitosti připravenosti těch, co eliminují aktivního střelce, tedy policistů. Aktivní střelec se však zaměřuje na měkké cíle. V dotazníku jsem se policistů ptala, zda si myslí, že jsou připraveni na útok aktivního střelce na měkký cíl, přičemž jsem i dále navodila další otázkou, zda s měkkými cíli v jejich teritoriu byli seznámeni. Pro mě odpovědi byly trochu zarážející a překvapující. Na otázku znalosti objektu a připravenosti na útok měkkého cíle odpovědělo více než polovina, že není připravená. Přesněji 58 % respondentů. Navazující otázka, jestli byli seznámeni s objekty zařazených do měkkých cílů, odpověděli 56 % „ne“. Znalost objektu

by však mohlo zrychlit celý proces zásahu policistů. Převládající pozitivní odpovědi byly shledávány na otázku připravenosti z psychické stránky policistů. Náročnost zásahu je opravdu vysoká. Nasazují svůj vlastní život pro záchranu ostatních, vidí zraněné lidi žádající o pomoc, ale jejich cílem je pouze eliminace aktivního střelce. 72 % respondentů si myslí, že po psychické stránce připraveni jsou. Policisté se každodenně dostávají do stresujících situací, ale pokud by mělo dojít k útoku aktivního střelce, tato událost se od ostatních liší. Pokud už nemají tuto událost za sebou, je těžké říci, jak by se v takové situaci skutečně zachovali. Ke zlepšení této stresové situace by mohla přispět právě častější AMOK cvičení, která by mohla policisty lépe připravit. Co se týče vybavenosti prvosledových hlídek, 72 % respondentů uvedlo, že je dostatečné. Důležitější je však zjištění v poslední otázce, kde se mohli policisté vyjádřit svými návrhy pro zlepšení. Kámen úrazu se nachází v balistické ochraně, kde policisté dostávají nesedící balistické vesty. Myslím si, že ochrana policistů je zásadní. Přeci jenom oni jdou proti útočníkovi se střelnou zbraní a nasazují tím svůj život. Každý příslušník PČR by si zasloužil padnoucí ochranu. Nepohodlí policistů je jen z dalších střípků, které se hromadí a zásah mohou ovlivnit. Dostatečnou výbavu policistů u prvosledových hlídek potvrdil i Sedláček (2017) ve své diplomové práci, kde z celkového počtu 8 respondentů odpověděl záporně pouze jeden. Jeho výzkumný soubor byl však zaměřen pouze na OOP Vyškov. Dostatečnou služební přípravu nepotvrdilo 66 % respondentů. Souvisí to nejen s nedostatečným cvičením AMOK, ale i se základními věcmi, jako jsou častější střelby, manipulace s dlouhými zbraněmi, a to především ve vnitřních prostorech. Kde však spočívá ten nejzásadnější problém? Místo připravenosti na oznámení nebezpečného pachatele od operačního střediska nebo jejich vlastní iniciativní vyhledávání těchto osob a dalších věcí, k nimž je hlídka předurčena, řídí prvosledová hlídka dopravu nebo je zahalena administrativou. Ke stejnému závěru došel Bazala (2019) ve své bakalářské práci na základě jeho vlastních zkušeností na území Jihomoravského kraje. Shodující je závěr, že prvosledové hlídky vykonávají rozmanité činnosti během služby a jsou zahlceny administrativní činností.

Druhá výzkumná otázka: Jaká jsou preventivní opatření u měkkých cílů?

Pro stanovení preventivních opatření u měkkých cílů jsem si zvolila jako zástupce školy na území okresu Rokycany. Školy se již několikrát v minulosti staly terčem útoků aktivních střelců. A o koho se můžeme více bát než o své děti? Zabezpečení škol je velice důležité preventivní opatření, především systematizace vstupu osob do budovy a

podobně. Učitelé by měli znát, co dělat v případě napadení aktivním střelcem. Pokud by nastala situace, že pedagogové s žáky nebo studenty nebudou mít možnost utéct, měli by se ve své třídě zabarikádovat. Pozitivní je, že učitelé v mých výzkumných školách vždy mají u sebe klíč od třídy. Takže v případě napadení se mohou ve třídě během vyučování uzamknout. A jelikož aktivní střelec se pravděpodobně nebude dobývat do třídy, která nejde otevřít, mají velkou šanci na přežití. Myslím si, že bezpečnostní opatření u těchto škol jsou dostatečná a domnívám se, že nikdy nelze stoprocentně zajistit, aby zde k napadení nedošlo. Škola je terčem nejvíce bývalých studentů, ale nelze vyloučit i současného studenta. Pro zrychlení evakuace z budovy jsem se ptala, jak častá jsou cvičení. Podle zákona o požární prevenci musí zde probíhat minimálně jednou ročně cvičný požární poplach. To všechny výzkumné školy dodržují, a dokonce u objektu č. 3 ZŠ jsou cvičení přítomni i hasiči s plošinou. Nejlépe však ohledně cvičení dopadl objekt č. 1 Střední škola, kde se dokonce v roce 2016 provedlo cvičení AMOK. Pedagogové byli proškoleni i v sebeobraně proti nebezpečnému pachateli. V ostatních školách se toto cvičení nikdy neprovedlo, ale například objekt č. 2 ZŠ o ně projevil zájem. Cvičení jsou prospěšná nejen pro zaměstnance škol, ale především pro složky IZS, které zasahují u této mimořádné události. Během cvičení si policisté prohlídli objekt, kde jsou únikové východy, kde je případné shromaždiště osob, co se nachází v okolí budovy, a osvojili si postup zásahu dle souboru typových činností AMOK a součinnost s dalšími složkami IZS.

Povědomost občanů v oblasti aktivního střelce

Posledním cílem bylo zjistit povědomost občanů v oblasti aktivního střelce. Pro zjištění vědomosti obyvatelstva jsem zvolila dotazníkové šetření, které bylo určeno náhodným respondentům. Asi nejzásadnější zodpovědaná otázka byla na konci dotazníku, kde respondenti se mohli vlastními slovy vyjádřit, co by udělali v případě útoku aktivního střelce. Stanovila jsem modelovou situaci, která je uvedena ve výsledcích a v příloze. Až na výjimky mě odpovědi mile překvapily. Musíme brát v úvahu, že respondenti odpovídali „z pohodlí domova“ a v podstatě bez realistické představy a psychické zátěže. Respondenti často zmiňovali postup doporučeným Policií ČR. Svými slovy uvedli, že by se pokusili utéci. Pokud by nebyla možnost útoku, pokusili by se zabarikádovat a schovat se a v nejhorším případě by zkusili pachatele eliminovat dostupnými prostředky. Někteří uvedli pouze jednu z výše popsaných postupů. Objevily se zde odpovědi, že pokud by u sebe měl respondent střelnou zbraň, použil by ji. V teoretické části jsem vysvětlovala,

jaký vliv má držení legální zbraně. Pokud by došlo k útoku aktivního střelce a byl by zde přítomný držitel ZP se střelnou zbraní, mohl by v případě jejího použití zachránit hodně lidských životů. Faktem je, že nejčastější použitá zbraň střelců je právě střelná. Většina ji však držela nelegálně. Na otázku, jestli by zpřísnění legalizace střelné zbraně zmírnilo počet útoků AS, je podle mého názoru nesmyslná. Pokud pachatel chce spáchat tento čin, sežene si ji jiným způsobem anebo si zvolí jinou zbraň. Nemůžeme policii brát jako jediného zachránce a svůj osud nechávat pouze v jejich rukách. Měli bychom lidem umožnit, aby se mohli i sami bránit.

11 Závěr

Cílem bakalářské práce bylo zjistit připravenost Policie ČR na zásah proti aktivnímu střelci, prověřit zabezpečení měkkých cílů, a nakonec zhodnotit povědomost obyvatelstva v oblasti aktivního střelce.

Pro splnění stanovených cílů bylo provedeno dotazníkové šetření. Pro připravenost Policie ČR na aktivního střelce jsem zvolila výzkumný soubor zahrnující příslušníky PČR zařazených do prvosledových hlídek v rámci KŘP Plzeňského kraje. Výzkumný soubor měkkých cílů zahrnoval školy na území okresu Rokycany a obyvatelstvo tvořili náhodní respondenti na území ČR.

V teoretické části jsem vysvětlila základní pojmy, podívala se na psychologickou stránku aktivního střelce, rozebrala problematiku legálně držných zbraní, uvedla, jaké mají místo prvosledové hlídky v systému PČR, prozkoumala součinnost složek IZS při události AMOK. V praktické části jsou výsledky získané z dotazníkového šetření, které nám odpovídají na výzkumné otázky.

Výzkumná otázka, zda jsou policisté připraveni na útok aktivního střelce, nám pomohla dojít k závěru, že policistům zařazeným do prvosledových hlídek chybí dostatečná služební příprava a kvalitní balistická ochrana. Problematika spočívá v nedostatečně pořádanými cvičeními na AMOK, nevěnování se manipulaci s dlouhými zbraněmi a celkově nízká střelecká příprava. Pozornost by se měla věnovat také problému nesedících balistických vest pro příslušníky, jenž přiznalo nemálo respondentů. Ovšem největší potíž je v organizaci u prvosledových hlídek, které nesplňují její předurčenost. Jsou zahlceny administrativou a plní úkoly, které nekorespondují s jejich cíleným zřízením. Pro naplnění jejich předurčenosti by bylo přínosné zlepšení systematizace na obvodních oddělení, kde by měly být jasně stanovené úkoly jednotlivým příslušníkům.

Prověřením zabezpečení škol na území Rokycany jsem zjistila menší proškolení personálu. Co se týče samotného zabezpečení jednotlivých škol, myslím, že je dostatečné. Vstup cizích osob kontrolují vrátní, taktéž účelně rozmístěné kamery, z nichž některé jsou dokonce monitorovány kamerovým systémem, jejichž správcem je městská policie. Školy by však uvítaly větší pozornost od městských policí, například jejich přítomnost u škol před začátkem výuky. Jediná škola se zúčastnila cvičení zaměřeného na aktivního střelce, a to objekt č. 1 Střední škola v roce 2016. Ostatní školy by však zkušenost s tímto

cvičením ocenily. Bohužel připravenost pedagogů na tuto událost se zanedbává. Pouze objekt č. 1 Střední škola proškolil svůj personál, který ví, co dělat v případě nebezpečného pachatele, a dokonce prošel školením sebeobrany, což by bylo s cvičením pro všechny přínosné.

Posledním cílem bylo zjistit povědomost občanů v oblasti aktivního střelce. Ve znalosti základních pojmů se sice objevily i špatné odpovědi, ale respondenti vždy z větší části odpovídali správně. V poslední otázce mohli svými slovy odpovědět na mnou zadanou modelovou otázku. Jak jsem již uváděla v diskusi, občané nejvíce popisovali postup doporučený PČR, tedy nejdříve by se pokusili utéct, pokud by to nebylo možné, zabarikádovali a ukryli by se, a v krajní nouzi by se útočníka pokusili eliminovat. Část respondentů uvedla pouze jednu z možností popsaného postupu. Držitelé zbrojního průkazu by v nutné obraně použili svoji legálně drženou zbraň, pokud by ji s sebou měli. Podle mého názoru zpřísnování legalizace střelných zbraní není přínosné, ale nesmyslné, protože aktivní útočník si střelnou zbraň může opatřit nelegálně či si zajistit zcela jinou zbraň, s kterou spáchá útok. Jestliže by jeden z přítomných měl během napadení aktivního střelce střelnou zbraň, myslím si, že počty obětí by byli menší. Neberme tedy policii vždy jako jediného spasitele, ale umožněme občanům, aby se právě proti nebezpečným a ozbrojeným pachatelům mohli i sami bránit.

Seznam použité literatury

Active Shooter Incidents in the United States in 2019 [online], 2020. Washington D.C.: Federal Bureau of Investigation [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/file-repository/active-shooter-incidents-in-the-us-2019-042820.pdf/view>

Analýza pěti aspektů vyplývajících z události v Uherském Brodu [online], 2015. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.google.com/search?q=anal%C3%BDza+p%C4%9Bti+aspekt%C5%AF+vypl%C3%BDvaj%C3%ADc%C3%AD+z+ud%C3%A1losti+v+uhersk%C3%A9m+brodu&oq=anal%C3%BDza+p%C4%9Bti+aspekt%C5%AF+vypl%C3%BDvaj%C3%ADc%C3%AD+z+ud%C3%A1losti+v+uhersk%C3%A9m+brodu&aqs=chrome..69i57.17931j0j4&sourceid=chrome&ie=UTF-8>

Audit národní bezpečnosti [online], 2016. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2021-04-03]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/audit-narodni-bezpecnosti-151410/>

BADOŠEK, Radim, 2008. *Šílení střelci ve školách – historie, rizika, predikce útoku a bezpečnostní opatření* [online]. Security Outlines [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://www.securityoutlines.cz/sileni-strelci-ve-skolach-historie-rizika-predikce-utoku-a-bezpecnostni-opatreni/>

BAZALA, M., 2019. *Koncept prvosledových hlídek v rámci Policie ČR*. Brno. Bakalářská práce. FSPS MUNI.

BERRY-DEE, Christopher a Steven MORRIS, 2007. *Zrození vrahů: zpověď sériových vrahů*. [Havířov]: Koala. ISBN 978-808-7084-021.

BITTNER, R., 2012. *Metodická příručka č. 1/2012 AMOK*. Praha: Policejní prezidium ČR.

BITTNER, R., 2016. *Aktivní útočník*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium ČR.

BLAIR, J., Pete and Schweit, Katherine W., 2014. *A Study of Active Shooter Incidents 2000-2013* [online]. Washington D.C.: Federal Bureau of Investigation and Texas State University [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://www.fbi.gov/file-repository/active-shooter-study-2000-2013-1.pdf/view>

ČÍRTKOVÁ, L., 2009. *Forenzní psychologie* [online]. 2., upr. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk [cit. 2021-02-04]. ISBN 978-80-7380-213-4.

DRBOHLAV, A., 2015. *Psychologie masových vrahů: příběhy temné duše a nemocné společnosti*. Praha: Grada. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-5599-1.

EGERSDORF, P., a J., BÁRTA, 2019. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v 1. pol. roku 2019 ve srovnání s 1. pol. roku 2018*. Praha.

GAWRON, T., 2019. *Fact check: Zbraně a zločinnost v ČR, Česká televize* [online]. Zbrojnice.com [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2019/10/06/fact-check-zbrane-a-zlocinnost-v-cr-ceska-televize/>

GAWRON, T., 2020. *Zbraňové statistiky 2019: Počet legálních držitelů ...* [online]. Zbrojnice.com [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2020/01/15/zbranove-statistiky-2019-pocet-legalnich-drzitelu-se-zvysil-o-05-registrovane-zbrane-prekrocily-hranici-900-000/>

GAWRON, T., 2021. *Zbraňové statistiky 2020: Počet legálních držitelů...* [online]. Zbrojnice.com [cit. 2021-02-08]. Dostupné z: <https://zbrojnice.com/2021/01/10/zbranove-statistiky-2020-pocet-legalnich-drzitelu-se-zvysil-o-063-palnou-zbran-pro-osobni-ochranu-smi-nosit-ctvrt-milionu-lidi/>

JIROUŠKOVÁ, P., 2020. *Odložení případu* [online]. Policie České republiky [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-severomoravskeho-kraje-zpravodajstvi-odlozeni-pripadu.aspx>

JULINA, K., a J., BÁRTA, 2020. *Zpráva o situaci v oblasti vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku na území České republiky v 1. pol. roku 2020 ve srovnání s 1. pol. roku 2019*. Praha.

KARÁSEK, D., 2011. *Zbraně – mýty a fakta* [online]. LEX [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://gunlex.cz/zbrane-a-legislativa/myty-a-fakta/14-myty-a-fakta-o-zbranic>

KRUŠINA, M., 2017. *Den Breivikova útoku (22. červenec 2011)*. In: *Televize Seznam* [online]. [cit. 2021-04-14]. Dostupné z:

<https://www.televizeseznam.cz/video/slavnedny/den-breivikova-utoku-22-cervenec-2011-153042>

Osvěta o zbraních [online], 2011. Praha: Liga Libe [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://ligalibe.cz/osveta-o-zbranich/>

Pokyn policejního prezidenta č. 130 ze dne 10. června 2020, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, 2020. Praha: Policejní prezidium České republiky.

SEDLÁČEK, T., 2017. *Připravenost Policie České republiky na zásah proti aktivnímu střelci*. Zlín. Diplomová práce. FAI UTB.

Stav ohrožení: Aktivní útočník [online], 2018. Česká televize [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11799999913-stav-ohrozeni/217562231100001-aktivni-utocnik>

VCNP, 2013. *Amok – útok aktivního střelce STČ 14/IZS* [online]. Hasičský záchranný sbor České republiky. [cit. 2018-04-14]. Dostupné z: <http://metodika.cahd.cz/stc/STC%2014-IZS%20AMOK.pdf>

Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení [online], 2019. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.krizport.cz/soubory/data/dokumenty/modul-e-vnitri-bezpecnost-verejny-poradek-vybrane-kapitoly-krizoveho-rizeni>

VRLÁK, M., 2020. „*Slyším druhý výstřel, padl ten příjemný mladý muž*,“ říká v dokumentu ČT přeživší střelby v ostravské nemocnici [online]. ČT24 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3228450-slysim-druhy-vystrel-padl-ten-prijemny-mlady-muz-rika-v-dokumentu-ct-prezivsi-strelby>

VRLÁK, Martin, 2020. „*Slyším druhý výstřel, padl ten příjemný mladý muž*,“ ... [online]. ČT24 [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3228450-slysim-druhy-vystrel-padl-ten-prijemny-mlady-muz-rika-v-dokumentu-ct-prezivsi-strelby>

Vyhláška č. 493/2002 Sb., o posuzování zdravotní způsobilosti k vydání nebo platnosti zbrojního průkazu a o obsahu lékárničky první pomoci provozovatele střelnice. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-493>

W. KELLY, R., 2016. *Active Shooter: Recommendations and Analysis for Risk Mitigation* [online]. New York Police Department [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: <https://schoolshooters.info/active-shooter-recommendations-and-analysis-risk-mitigation>

Základy ochrany měkkých cílů [online], 2016. Praha: Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2021-04-10]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>

Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a střelivu. částka 52. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-119>

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 4 ze dne 19. ledna 2009, o provádění služební přípravy příslušníků Policie České republiky, 2009. Praha: Policejní prezidium ČR

ZLATKOVSKÝ, M., 2019. *Regulace střelných zbraní? Menší počet neznamená větší bezpečnost ...* [online]. Praha: Český rozhlas [cit. 2021-02-11]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/strelne-zbrane-usa-utoky-strelba-data-staty-kriminalita-masove-vrazdy_1908100600_zlo

Seznam obrázků

Obrázek 1: Odsloužené roky u PČR

Obrázek 2: Pojem aktivní střelec

Obrázek 3: Víte, co znamená AMOK

Obrázek 4: Kolikrát jste se účastnil/a výcviku AMOK

Obrázek 5: Víte, co znamená měkký cíl

Obrázek 6: Přípravenost PČR v případě napadení měkkého cíle AS

Obrázek 7: Seznámení s měkkými cíli

Obrázek 8: Přípravenost PČR po psychické stránce

Obrázek 9: Vybavenost prvosledových hlídek

Obrázek 10: Služební příprava

Obrázek 11: Zkušenost s eliminací ozbrojeného pachatele

Obrázek 12: Kdo je velitel zásahu

Obrázek 13: Poskytnutí první pomoci

Obrázek 14: Věkové skupiny

Obrázek 15: Pohlaví respondentů

Obrázek 16: Zařazení do pracovní skupiny

Obrázek 17: Kdo je aktivní střelec

Obrázek 18: Co je to měkký cíl

Obrázek 19: Útok AS v minulosti

Obrázek 20: Postup osob při napadení AS

Obrázek 21: Doporučený postup PČR

Seznam příloh

- A. Dotazník pro PČR*
- B. Dotazník pro školy*
- C. Dotazník pro občany*

PŘÍLOHY

Příloha A – Dotazník pro PČR

Výzkum připravenosti prvosledových hlídek na aktivního střelce v rámci Plzeňského kraje

1) *Jak dlouho sloužíte u Policie ČR?*

- a) Méně než 3 roky
- b) 3-15 let
- c) Více než 15 let

2) *Víte, kdo je aktivní střelec/aktivní útočník?*

- a) Ozbrojený pachatel, který má za cíl usmrtit co nejvíce osob.
- b) Držitel zbrojního průkazu chodící pravidelně na střelnici.
- c) Sériový vrah používající střelnou zbraň.
- d) Vrah, který při útoku použije pouze střelnou zbraň.
- e) Nevím.

3) *Víte, co znamená AMOK?*

- a) Je případ napadení objektů, míst a shromáždění ozbrojeným pachatelem, který má za cíl usmrtit co nejvíce osob.
- b) Mezinárodní zkratka (Attack Morbidity Offence Killing)
- c) Cvičení složek IZS zaměřené na hromadné postižení osob podle typového plánu.
- d) Akademický Mezinárodní Odbor Kriminality
- e) Nevím

4) *Kolikrát jste se účastnil/a výcviku AMOK?*

- a) Ani jednou
- b) 1-3x
- c) Více než 3x

5) *Víte, co znamená měkký cíl?*

- a) Jakýkoliv ohrožený objekt.

- b) Místo s vysokou koncentrací osob s nízkým zabezpečením.
- c) Chráněný a střežený objekt.
- d) Osoba ohrožená střelbou.
- e) Nevím.

6) *Myslíte si, že jste připraveni v případě napadení měkkého cíle (zařazeného do systému měkkých cílů na Vašem území) aktivním střelcem? (Znalost areálu, budovy, nouzové východy, kamerový systém apod.)*

- a) Ano
- b) Ne

7) *Byli jste seznámeni s objekty zařazené do systému měkkých cílů v rámci Vaší územní působnosti? (druhy měkkých cílů, počet, znalost objektu apod.)*

- a) Ano
- b) Ne

8) *Myslíte si, že jste po psychické stránce na útok aktivního střelce připraveni? (pohled na mrtvé či těžce zraněné, krev, zmatek, přímý útok proti Vám apod.)*

- a) Ano
- b) Ne

9) *Myslíte si, že jste dostatečně vybaveni? (balistická ochrana, střelné zbraně, náboje, radiostanice apod.)*

- a) Ano
- b) Ne

10) *Jako prvosledová hlídka jste zařazení do výcvikové skupiny služební přípravy. Myslíte si, že je Vaše služební příprava dostatečná? (fyzická příprava, střelby, použití domucovacích prostředků)*

- a) Ano
- b) Ne

11) *Máte zkušenost s eliminací ozbrojeného pachatele se střelnou zbraní?*

- a) Ano
- b) Ne

12) *Kdo je velitelem zásahu na místě útoku aktivního střelce?*

- a) Vždy příslušník PČR z prvosledové hlídky.

- b) Příslušník PČR z hlídky, která na místo útoku aktivního střelce dorazila jako první.
- c) Vždy operační důstojník z IOS PČR.
- d) Nevím.

13) Uveďte, jaký si myslíte, že je nejčastější motiv útoku aktivního střelce?

14) Vstupujete do budovy napadené aktivním střelcem. V budově je mnoho zraněných lidí, kteří Vás žádají o pomoc. Spoustu z nich má viditelné a silné krvácení. Slyšíte doléhající střelbu z jiné části budovy. Co uděláte?

- a) Poskytnu zraněným první pomoc.
- b) Půjdu dál bez poskytnutí první pomoci s cílem eliminace aktivního střelce.
- c) Poskytnu zraněným alespoň tlakové obvazy, pokud je u sebe mám, a budu pokračovat v eliminaci aktivního střelce.

15) Uveďte návrhy pro zlepšení (například služební příprava, vybavení apod.)

Příloha B – Dotazník pro školy

Objekt:

Pověřená osoba:

Kontakt:

- 1) Jak se změnil zabezpečovací systém od roku 2000?**
- 2) Máte zpracovaný bezpečnostní plán, krizový plán a evakuační plán?**
- 3) Je u vás řešena fyzická bezpečnost?** (ověřování návštěv, vstup žáků do školy, kdo ji zabezpečuje)
- 4) Školení zaměstnanců a popřípadě kolikrát se uskutečňuje** (aktivní střelec, co dělat při střelbě, odložené zavazadlo, telefonické oznámení o uložení nástražného výbušného systému apod.)
- 5) Jaká jsou technická bezpečnostní opatření?**
- 6) Elektronické prvky** – kamerový systém (kdo je správce), poplachové zabezpečovací a tísňové systémy, vnitřní rozhlas
- 7) Mechanické prvky** – bezpečnostní systém dvojitých dveří, ploty/zdi, bezpečnostní okna, zátarasy
- 8) Řešila škola v posledních pěti letech incident, při kterém byla přivolána Policie ČR nebo Městská policie?** (fyzické napadení studenta či učitele, podezřelá osoba, zbraň ve škole, výhružné telefonáty)
- 9) Přivítala by škola opatření ze strany Policie ČR nebo Městské policie spočívající v opakovaných stanovištích hlídek v bezprostřední blízkosti objektu školy? Jakým způsobem by byla taková opatření vnímána žáky, učiteli a rodiči?**
- 10) Prověřujete evakuační plán cvičeními? Jak častá jsou cvičení? Jak probíhají?**
- 11) Proběhlo u vás cvičení AMOK ve spolupráci s IZS?** (Kdy, jak probíhalo, kdo byl přítomen) **Popřípadě jiné cvičení složek IZS?**
- 12) Jakým způsobem jsou zabezpečené hlavní a vedlejší vchody?** (kdy se zamykají, jaké mají technické zabezpečení, kamery, kdo má do školy přístup)
- 13) Jak jsou zabezpečeny jednotlivé třídy?** (klíče od dveří, únikové východy)

Příloha C – Dotazník pro občany

Otázka č. 1: Do jaké věkové skupiny patříte?

- a) Méně než 18 let
- b) 18-30 let
- c) 31-45 let
- d) Více než 45 let

Otázka č. 2: Pohlaví

- a) Žena
- b) Muž

Otázka č. 3: Do jaké skupiny prací se zařazujete?

- a) Bezpečnostní sbor
- b) Zdravotnictví
- c) Vzdělávání a výchova
- d) Administrativní, ekonomické, provozní a správní činnosti
- e) Student
- f) Obchodní provoz a pohostinství, cestovní ruch
- g) Jiné

Otázka č. 4: Víte, kdo je aktivní střelec?

- a) Ozbrojený pachatel, který má za cíl usmrtit co nejvíce osob.
- b) Držitel zbrojního průkazu chodící pravidelně na střelnici.
- c) Každý, kdo má při sobě střelnou zbraň.
- d) Nevím.

Otázka č. 5: Víte, co je to měkký cíl?

- a) Jakýkoliv objekt
- b) Místo s vysokou koncentrací osob s nízkým zabezpečením
- c) Chráněný a střežený objekt
- d) Osoba ohrožená střelbou
- e) Nevím

Otázka č. 6: Víte, kdy se naposledy v České republice stal útok aktivním střelcem?

- a) V ČR se nestal jediný případ útoku aktivního střelce.
- b) V roce 2019 ve Fakultní nemocnici Ostrava.
- c) V roce 2015 v Uherském Brodě.
- d) Nevím.

Otázka č. 7: Jaký by byl Váš postup v případě útoku aktivního střelce?

- a) Snažil/a bych se utéct, popřípadě bych se někde schoval/a, a pokud by nebyla jiná možnost, bojoval/a bych.
- b) Zůstal/a bych na stejném místě a čekala na pomoc.
- c) Okamžitě bych šel/šla upozornit všechny na hrozící nebezpečí.
- d) Nevím.

Otázka č. 8: Jaký doporučuje Policie ČR postup pro ohrožené osoby aktivním střelcem?

- a) Pomoz ostatním, uteč
- b) Uteč, schovej se, bojuj
- c) Bojuj, schovej se, vyhýbej se střelám
- d) Nevím

Otázka č. 9: Sedíte v čekárně ve Fakultní nemocnici spolu s pár lidmi a najednou uslyšíte z vedlejší čekárny výstřely a křik lidí (čekárny spojuje stejná chodba a únikový východ vede kolem napadené čekárny). Jaký by byl Váš následující postup? Stručně popište svými slovy:

Seznam zkratek

AS	Aktivní střelec
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CRZ	Centrální registr zbraní
EU	Evropská unie
FBI	Federal Bureau of Investigation (Federální úřad pro vyšetřování)
FHQ	First Hour Quintet (Událost primárního významu)
FNO	Fakultní nemocnice Ostrava
HZS	Hasičský záchranný sbor
IOS	Integrované operační středisko
IZS	Integrovaný záchranný systém
JPO	Jednotka požární ochrany
KŘP	Krajské ředitelství policie
NYPD	New York Police Department
OOP	Obvodní oddělení policie
PČR	Policie České republiky
PO	Požární ochrana
ŘSCP	Ředitelství služby cizinecké policie
STČ	Soubor typových činností
URNA	Útvar rychlého nasazení
USA	United States of America
VZ	Velitel zásahu
ZP	Zbrojní průkaz

ZPPP Závazný pokyn policejního prezidenta

ZŠ Základní škola

ZZS Zdravotnická záchranná služba